

RAKENNEYLEISKAAVA ÄÄNEKOSKI 2016

TAAJAMIEN LAAJENNUSALUEIDEN MAISEMASELVITYS

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI/ ANNA-KAISA AALTO 2006

RAKENNEYLEISKAAVA ÄÄNEKOSKI 2016 TAAJAMIEN LAJENNUSALUEIDEN MAISEMASELVITYS

Äänekosken kaupungilla on tehty kesällä 2006 maisemaselvitykset kahdestatoista Äänekosken ja Suolahden taajamien mahdollisiksi laajentumisalueiksi soveltuvasta kohteesta. Maisemaselvitys perustuu elokuun aikana tehtyihin maastokäynteihin sekä maaperä- ja peruskarttatarkasteluihin. Selvityksen tarkoituksena on tarjota tiivis yleiskuva alueen maisemasta ja sen tekijöistä sekä antaa suosituksia alueen tulevalle kehittämiselle.

Vastaavista kohteista samaan aikaan valmistumassa olevan luontonselvityksen ja käsillä olevan maisemaselvityksen on tarkoitus olla toisiaan täydentäviä, minkä vuoksi luontotekijöihin ei tässä selvityksessä puututa, ellei niillä ole huomattavaa merkitystä myös maiseman kannalta. Äänekosken rakennusperinnöstä on myös tekeillä erillinen inventointi, joten rakennettuja kohteita mainitaan tässä yhteydessä vain, jos niiden asema maisemakuvassa on erityisen merkittävä.

Selvityksen on laatinut maisema-arkkitehti yo Anna-Kaisa Aalto. Kuvat ovat tekijän.

Rakennettavuussuosituksen perusteista

Rakentamiseen soveltuvien ja soveltumattomien alueiden määrittäminen perustuu kohteen maisemarakenteeseen, maisemakuvaan, pienilmastoon sekä kaupungin alustaviin suunnitelmiin kohteen käyttötarkoituksesta.

Keski-Suomi kuuluu aivan maaston korkeimpia kohtia lukuun ottamatta ns. huuhtoutuneisiin alueisiin, jotka jääkauden jälkeen ovat jääneet veden alle. Näillä alueilla vesi on aikojen kuluessa huuhtonut hienot ainekset alas laaksoihin, jolloin maaston ylimpiin osiin on jäänyt karkearakeisia aineksia tai kalliopaljastumia. Tämän tyyppinen maisemarakenne johtaa siihen, että parhaiten rakentamiseen soveltuvat alueet sijaitsevat karujen lakialueiden ja ravinteikkaiden laaksonpohjien välisillä rinteillä. Maisemakuvassa nämä rinteet ovatkin olleet perinteisiä ihmisasutuksen vyöhykkeitä.

Lakialueiden rakentamista ei suositella, sillä yhtenäinen lakipuusto on merkittävä tekijä kaukomaisemassa ja toisaalta karuimmilla alueilla kasvillisuus kestää huonosti rakentamisen aiheuttamia muutoksia. Rehevissä laaksoissa kasvillisuus sietää taas melko hyvin muutoksia ja uusiutuminen on nopeaa. Rakentamisen ulottamista esimerkiksi pelloille ei kuitenkaan suositella, koska nämä ovat paitsi rakennettavuudeltaan heikoimpia maita, myös maisemarakenteen hahmottamisen kannalta tärkeitä avoimia tiloja. Lisäksi laaksonpohjien usein kylmäkosteaa pienilmasto on epäsuotuisa mm. asumiseen. Laaksojen ja rantojen lehtomaisissa ympäristöissä luonto on monipuolisinta, joten yhdessä lakimetsien kanssa nämä maisemarakenteen äärialueet tarjoavat erinomaisen lähtökohdan toimivan ja ekologisesti kestävä viheralueen kehittämiselle.

Rakentamiseen soveltuvat alueet ovat tarkasteltavissa kohteissa yleensä moreenimaita. Rakennettavuutta heikentäviä tekijöitä näillä alueilla voi olla esimerkiksi rinteiden jyrkkyys ja suuret lohkarat. Hienorakeisia sekä rakennettavuudeltaan heikompia maita ei pääsääntöisesti suositella rakennettaviksi. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi savikot, hiesumaat, suot ja kalliot.

Pienilmastolla on merkitystä paitsi asuinrakentamisen, myös esimerkiksi koulujen, sairaaloiden, matkailupalvelujen ja tiettyjen virkistyspalvelujen sijoittumiselle. Pienilmastoltaan edullisimpia ovat moreeniselänteiden tai harjujen etelä-, lounais- ja länsirinteet. Rakentaminen saattaa muuttaa pienilmastoa, esimerkiksi puuston poistuminen lisää yleensä tuulisuutta. Avoimiin laaksoihin voi muodostua ns. kylmäilmajärviä, jolloin niiden pienilmasto saattaa olla huomattavasti epäedullisempi kuin ympäröivillä selänteillä.

Muutamissa kohteissa perusteena rakennettavuussuositukselle on myös alueen maisemakuva, jolla on erityistä arvoa esimerkiksi osana kaupungille tunnusomaista sisääntulonäkymää tai merkittävää viheraluekokoaisuutta. Rakentamista ei suositella, jos sen esimerkiksi oletetaan huomattavasti heikentävän alueen maisemakuvaa tai sulkevan tärkeitä näkymiä.

Selvityksen laatijalla on ollut jonkin verran tietoa kullekin alueelle tehdystä alustavista suunnitelmista, joihin rakennettavuussuosituksissakin toisinaan viitataan. Esitiedot olivat tarpeen, jotta suosituksissa osattiin varautua alueelle kohdistuviin rakennuspaineisiin ja jotta suositukset antaisivat realistisen pohjan jatko-suunnittelulle. Alustaviin suunnitelmiin on kuitenkin suhtauduttu kriittisesti, jos niiden esimerkiksi joiltain osin on katsottu soveltuvan huonosti paikkaansa tai heikentävän ympäristön laatua.

Esitystavasta

Kukin kohde esitellään kahdella A4-sivulla, joista toisella on alueen kartta merkintöineen ja toisella kohteen sanallinen ja kuvallinen esittely. Esittelysivulla käydään läpi kohteen *sijainti kaupunkirakenteessa, maisemarakenne ja maisemakuva* sekä selvityksen perusteella annettu *rakennettavuussuositus*. Lisäksi sivulta löytyy alueen *maaperäkartta 1:20 000* sekä muutamia kohteen ominaispiirteitä havainnollistavia *valokuvia*. Rakennettavuussuositus esitetään kohteen koosta riippuen mittakaavaa 1: 10 000 tai 1: 20 000 olevalla kartalla, joka on varustettu seuraavin merkinnöin:

Rakentamiseen soveltuva alue. Alue soveltuu pääsääntöisesti hyvin rakentamiseen. Tietyn tyyppiseen rakentamiseen soveltuvat alueet on merkitty numeroin, ja/tai niihin viitataan tekstissä.

Alue, jolle ei suositella rakentamista. Alueella on yksi tai useampi tekijä, jonka katsotaan olevan esteenä maisemarakenteen, maisemakuvan tai pienilmaston huomioon ottavalle rakentamiselle. (Ks. edellä: 'Rakennettavuussuosituksen perusteista'.)

Erytisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue. Alueen kehittämisessä tulee huomioida ja painottaa ko. arvoja. Merkintä voi esiintyä päällekkäisenä muiden merkintöjen kanssa.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue. Alueelle ei suositella rakentamista. Lakialue tulisi säilyttää osana viheralueverkostoa. (Ks. edellä: 'Rakennettavuussuosituksen perusteista'.)

Tärkeä näkymä. Näkymälinja tulee säilyttää tai sitä voidaan korostaa tai avata. Nuoli osoittaa pääkatselusuunnan.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus. Maisemakuvassa merkittävä kohde, jolla on yleensä myös rakennus/kulttuurihistoriallista arvoa. Kohteen arvot ja näkyvyys tulee huomioida suunnittelussa.

Suositteltu viheryhteys; oleva – kehitettävä. Osassa kohteista on ollut tarkoituksenmukaista osoittaa suositeltavan virkistysreitit tai muun viheryhteyden likimääräinen sijainti. Reitin kehittäminen näissä kohteissa on erityisen kannatettavaa.

Tarkastelualueen raja. Tätä selvitystä varten annettu aluerajaus.

Rakennettavuussuositus on suuntaa-antava, alustava selvitys. Tarkemmat selvitykset teetetään jatkosuunnitteluvaiheessa (esim. pohjatutkimukset ja ympäristövaikutusten arviointi).

Käsitteitä

maisemarakenne

Maiseman fyysinen rakenne, joka muodostuu paikan kallio- ja maaperästä, vesioloista ja ilmastosta. Näiden yhteisvaikutuksesta syntyy paikan luonteenomainen kasvupaikkatyyppi ja siihen sopeutunut kasvi- ja eläin-kunta.

maisemakuva

Maisemakuva on maisemarakenteen ja ihmisen toiminnan seurauksena syntynyt maiseman silmin havaittava ilmiasu.

maaperä ja maalajit

Kallioperää peittävät irtaimet maalajit muodostavat maaperän. Maalajit voidaan jakaa lajittuneisiin (esim. sora, hiekka, savi), lajittumattomiin (moreenit) ja eloperäisiin kerrostumiin (esim. lieju, turve).

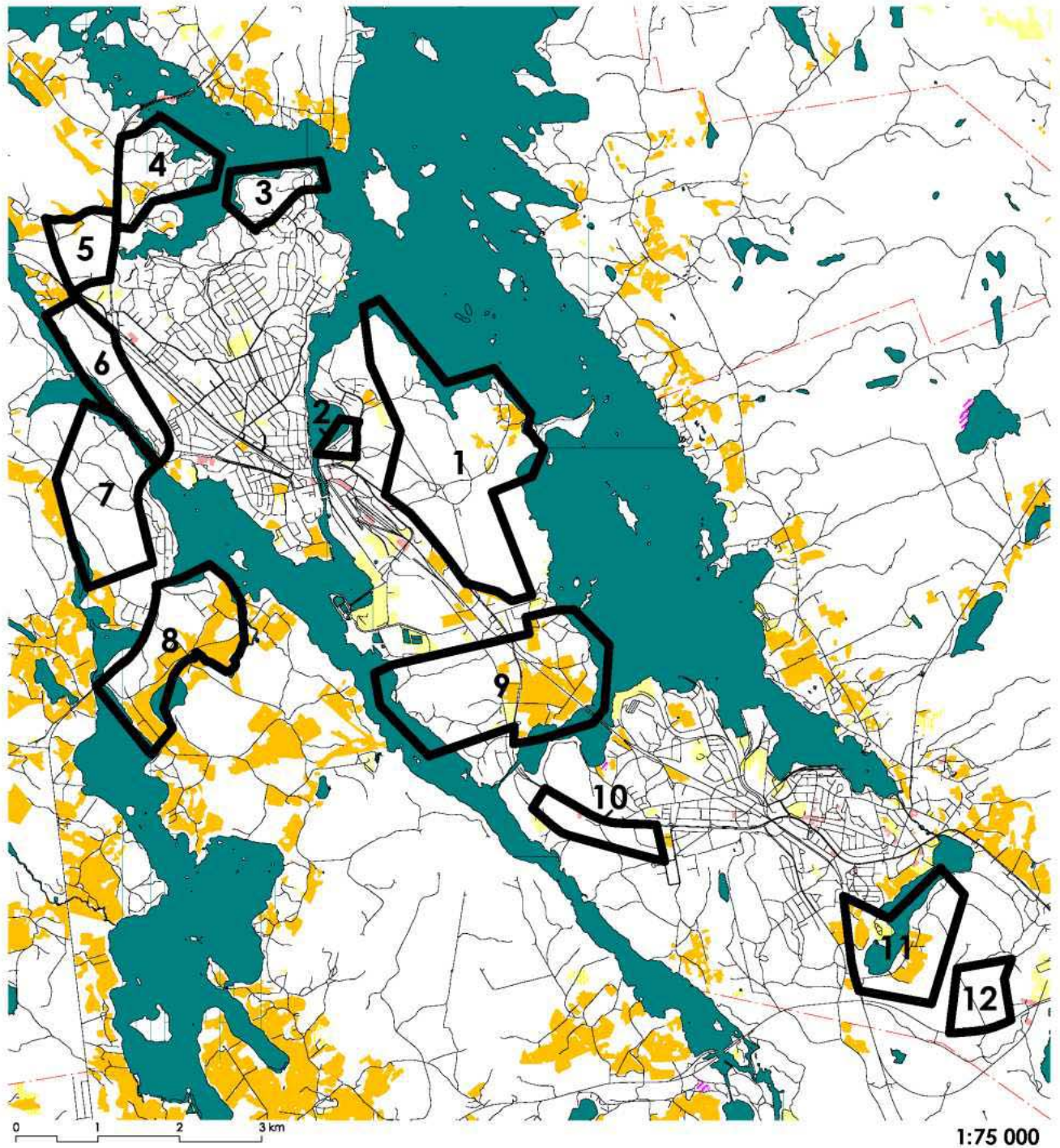
karkearakeiset ja hienorakeiset kerrostumat

Karkearakeisiin kerrostumiin luetaan RT-luokituksessa isot kivet ja lohkareet, pienet kivet ja sora, hiekka sekä karkea hieta. Hienorakeisiin kerrostumiin kuuluu vastaavasti hieno hieta, hiesu ja savi.

Kartta-aineisto

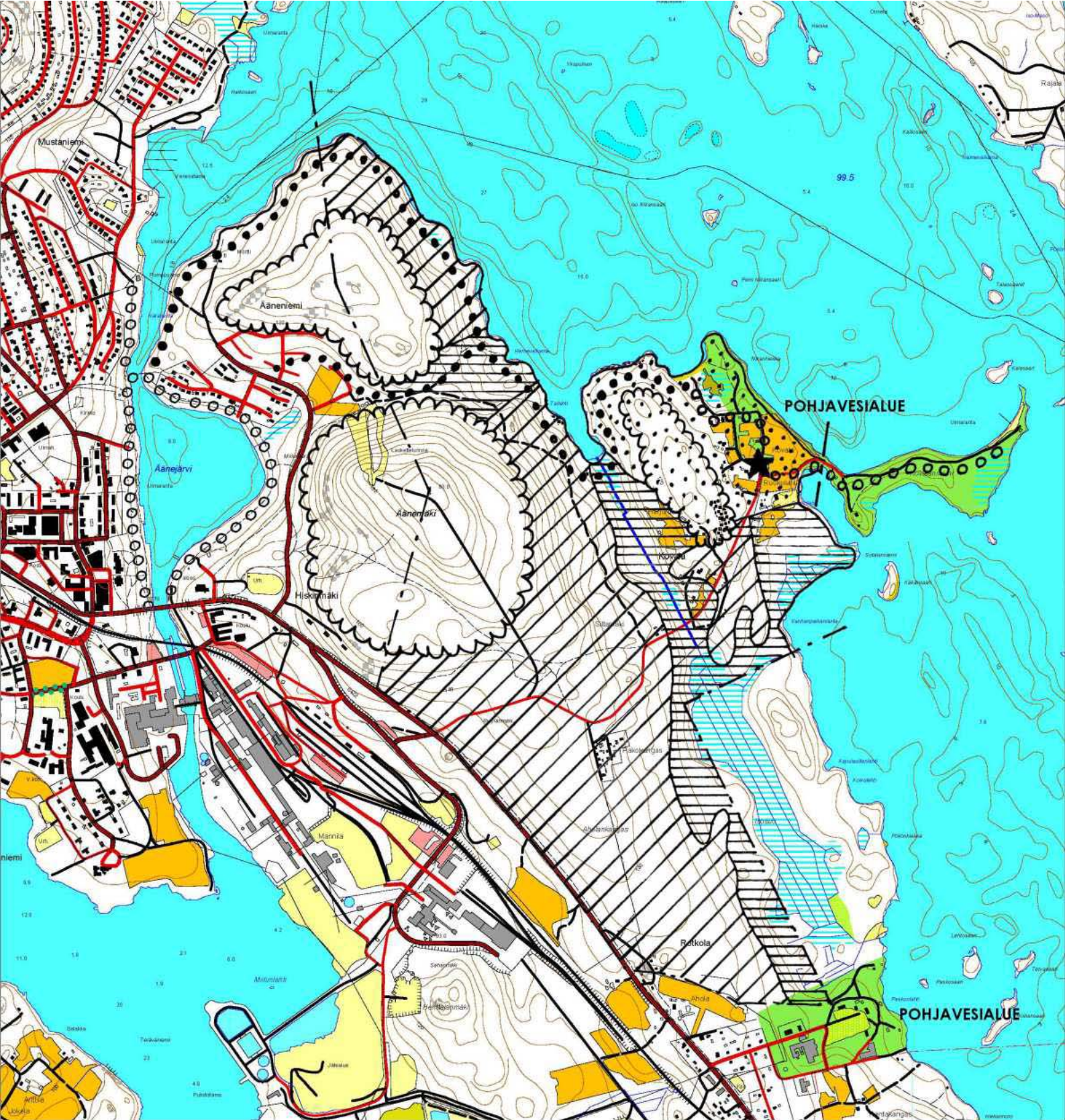
Maaperäkartat: GTK/Maanmittauslaitos.

Muut pohjakartat: Äänekosken kaupungin paikkatietoaineisto.

TARKASTELUALUEET

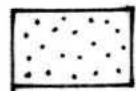
1. ÄÄNENIEMI – KOVALA – ROTKOLA
2. PALOASEMANMÄKI
3. MÄMMENSALMI IV
4. AITTOLAHTI
5. KOUKKUNIEMI
6. KOTAKENNÄS
7. TÄRTTÄMÄKI
8. MYLLYRINNE – VIINAMÄKI
9. PAATELA
10. KOTIMÄKI
11. SUOJÄRVI – SUOJARINNE – MANSIKKA-AHO
12. SIRKKAHARJU

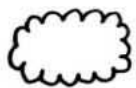
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualueen raja.

1. ÄÄNENIEMI - KOVALA - ROTKOLA 1:20 000

0 500 m

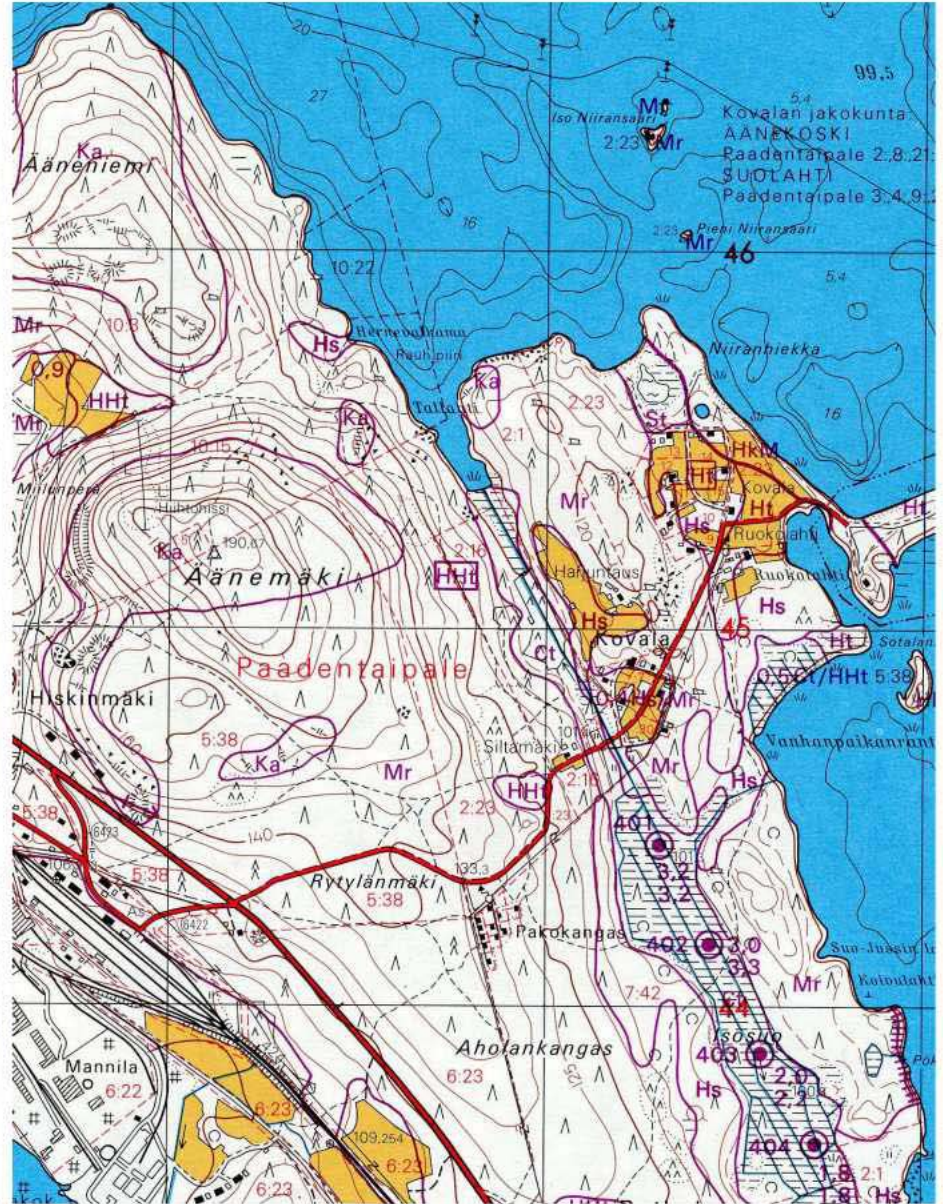
Kovalan omakotitontit ovat suuria ja puutarhamaisia. Alueelta löytyy myös harvinaisempaa kulttuurilajistoa.

Rannan iäkäs männikkö rajaa näyttävästi Kovalan peltoaukeaa.

Kovalan pohjoispuoleinen niemi ja Luonnonhiekkaranta ovat parhaita mahdollisia alueita virkistyskäyttöä ajatellen. Keskustan ja Kovalanniemen yhdistävälle rannanmyötäiselle reitille olisi kysyntää.

Maaperäkarta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Ht= karkea hietä. HHT=hieno hietä. Hs= hiesu. Ct= saraturve. St= rahkaturve. MrM= moreenimuodostuma, kumpu tai selänne. HKM= jäätikköjokimuodostuma, harju, delta ym, jonka pääaines hiekka.

Sijainti kaupunkirakenteessa. Pitkänomainen tarkastelualue sijaitsee noin 1-2,5 km Äänekosken keskustan itäpuolella. Alue rajoittuu pohjoisessa Ääneniemeeseen, idässä Ala-Keiteleeseen, Kovalanniemeen ja Isosuohon, etelässä meijerin tonttiin ja Aholan tilaan, lännessä Äänekoskentiehen (seututie 642, ent. Suolahdentie) ja Äänemäen harjaan. Alueella sijaitsee Kovalan kylä ja Pakokangaksen pientaloalue. Muuten alue on rakentamaton.

Maisemarakenne ja maisemakuva. Geologisesti mielenkiintoisen alueen maisemakuva on monipuolinen. Äänemäki on kookas metsäinen drumliini, moreenimuodostuma, jolle tyypillistä on yleensä jäätikön tulosuunnan puoleisessa päässä oleva kalliosydän. Kallioinen pääty on jyrkkä, kun taas pitkä ja loiva sivu kuvastaa jäätikön virtaussuuntaa luoteesta kaakkoon. Drumliinin ja pohjoispuoleisen Ääneniemen kallioiden mäen väliin jää muodostumat toisistaan erottava notkelma. Drumliinin pidemmän sivun ja koillispuolella olevan saman suuntaisen matalahkon moreeniselänteen väliin taas jää pitkänomainen ja kapea saraturpeinen Isosuo. Omana kokonaisuutenaan alueen itäreunalla olevan Kovalan rannan lajittuneet maa-ainekset ovat ilmeisesti Suolahden puolella olevan jäätikköjokimuodostuman (harjun) rip-

peitä. Ympäristöstä poikkeavan maisemarakenteen ja maisemaa muokanneen asutuksen ansiosta Kovalan kylä on pieni helmi Äänekosken taajaman liepeillä. Maiseman arvojen ohella huomioitavaa on muutamien rakennushistoriallisesti merkittävien kohteiden (mm. karttaan merkitty Kovalan talo) ohella erityisesti alueen virkistysarvot, joista näyttävät Luonnonhiekkarannat ovat hyviä esimerkkejä.

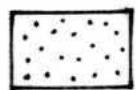
Rakennettavuussuositus. Äänemäen loivemmat rintee soveltuvat myös suurimittakaavaisempaan rakentamiseen. Muilta osin mäen alarinteet ovat etenkin rannan läheisyydessä houkuttelevia asuinpaikkoja. Ääneniemessä tulisi rakentaminen sovittaa maisemaan erityisen huolella, jotta kauas järven yli näkyvä rinne säilyisi ehjänä. Laajoja ja varsinkin korkeussuunnassa leveitä aukkoja tulisi välttää ja pyrkiä rakentamisen nauhamaiseen sijoittamiseen korkeuskäyrien suuntaisesti. Äänemäen länsireuna saattaa paikoin olla myös liian jyrkkä rakentamiseen. Mäkien välisessä notkelmassa puuston poisto saattaa lisätä tuulisuutta, joten sen rakentamista ei suositella. Kovalassa kylän nykyiseen väljään rakennuskantaan soveltuva täydennysrakentaminen on mahdollista osoitetulla alueella.

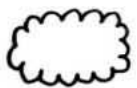
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

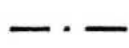
Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualan raja.

Äänejärveä kiertävä väylä on keskustan tärkeimpiä viherreittejä.

Sahan toimintaan liittynyt entinen höyryvoimalarakennus odottaa kunnostusta ja uutta käyttöä.

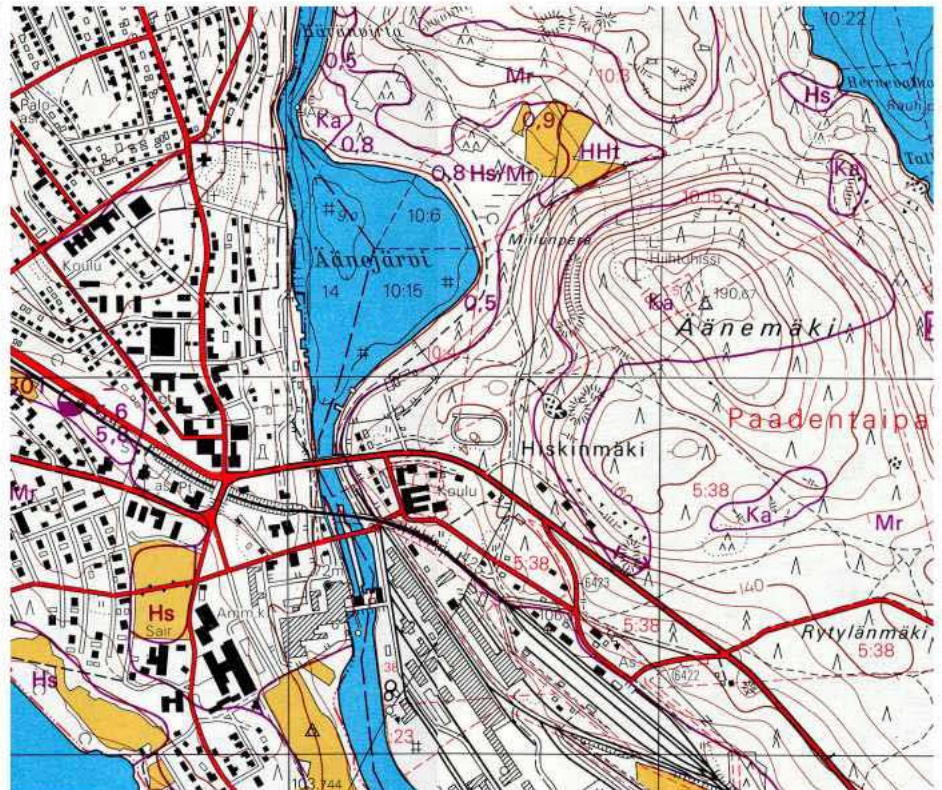
Rinteen kuusikko. Metsässä korkeiksi kasvaneita kuusia ei ole yleensä mielekasta säilyttää rakentamisen yhteydessä.

Järvinäkymä Ääneniementieltä. Puuston harvennus on avannut maisemaa.

Alueen korkeimmalla kohdalla kasvaa mäntyä, rauduskoivua ja istutettuna myös lehtikuusta.

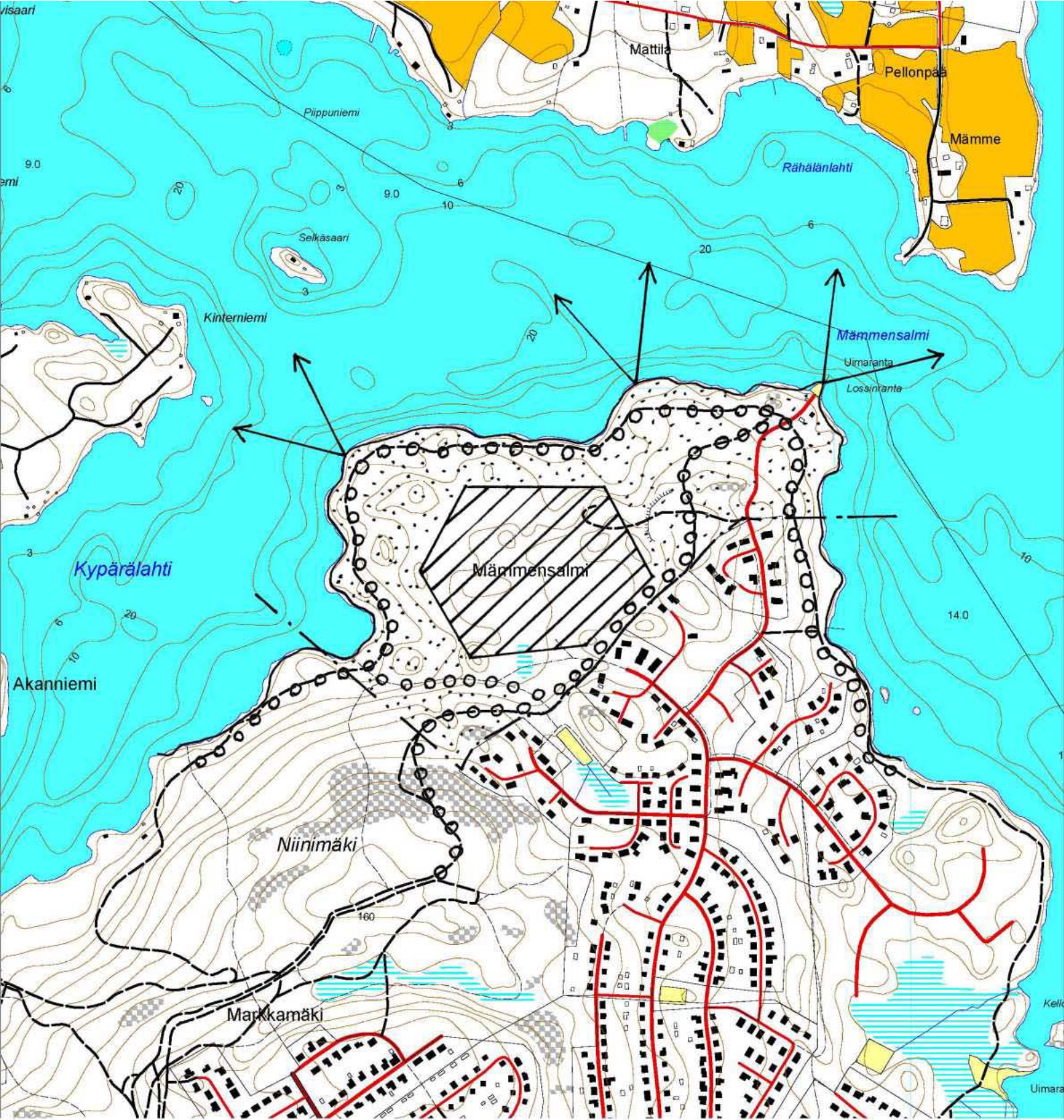

Maaperäkartta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hs= hiesu. MrM= moreenimuodostuma, kumpu tai selänne. 0,8 HHT/Mr= pintamaa 0,6m hienoa hietaa, pohjamaa hiekkamoreenia.

Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee noin 0,5 km itään Äänekosken keskustasta, Äänejärven vastarannalla. Alue rajoittuu idässä Ääneniementielle, etelässä urheilukenttään ja paloasemaan, lännessä Äänejärveen ja pohjoisessa kohtaan, jossa puisto on järven ja Ääneniemientien välissä kapeimmillaan. Alueella sijaitsee nykyisin tyhjiillään oleva, aiemmin paikalla toimineen sahan punatiilinen höyryvoimalarakennus, jolla on rakennushistoriallisia arvoja. Muuten alue on rakentamaton.

Maisemarakenne ja maisemakuva. Alue on loivasti luoteeseen laskevaa moreenirinnettä, Äänejärven rannassa moreenin päällä on ohut hietakerros. Rantapuustossa on tervaleppää, koivua ja raitaa, rinteessä kasvaa iäkäs, tiheä kuusikko. Makasiinin pohjoispuolella on avoin sorakenttä ja pajukkoa. Urheilukentän pohjoispuolella olevalle mäennypylälle on istutettu lehtikuusta, joukossa kasvaa myös mäntyä ja rauduskoivua. Alueen pohjoisnurkassa metsää on harvennettu, järvi pilkottaa rinteessä väljästi kasvavien koivujen, mäntysten ja kapean rantapuuston takaa. Rannassa kulkee suosittu kevyen liikenteen reitti.

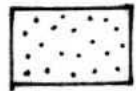
Rakennettavuussuositus. Maaperän puolesta alueen rakentamiseen ei ole estettä. Alue sijaitsee erittäin näkyvällä paikalla keskustan vastarannalla, minkä vuoksi suunnittelun ja toteutuksen tulisi olla korkeatasoista (alueelle on kaavailtu tehokasta asuinrakentamista). Samalla tulisi ottaa kantaa Äänekoskea kiertävän rantareitin tulevaisuuteen – voi olla aiheellista kehittää rantareittiä tällä osuudella jopa selvästi rakennetumpaan suuntaan. Myös veturitalin kunnostusta ja uusiokäyttöä tulisi tarkastella hankkeen yhteydessä. Rinteen kuusikko tarjoaa vähän mahdollisuuksia olevan puuston säilyttämiseen; täyskasvuiset, paljasrunkoiset kuuset menestyvät huonosti yksin jäädessään ja niiden koristearvo on vähäinen. Korkeimmalla kohdalla olevien mäntysten ja lehtikuusien säilyttäminen sen sijaan voisi olla mielekasta, sillä täysikasvuiset puut pehmentävät uuden rakentamisen aiheuttamaa muutosta. Korvaavan puuston istuttamiseen uusille pihuille tulisi panostaa. Myös rantapuuston osuus maisemassa on merkittävä, oli se sitten säilyvää tai istutettua. Ääneniemientien järvinäkymä tulee säilyttää.

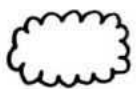
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

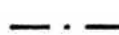
Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

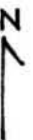
Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualan raja.

3. MÄMMENSALMI IV 1:10 000

0 200 m

Aluetta kiertävä reitti on suosittu lenkki-polku.

Mämmensalmen yli on vanhan maantielin-jauksen aikana ollut lossiyhteys.

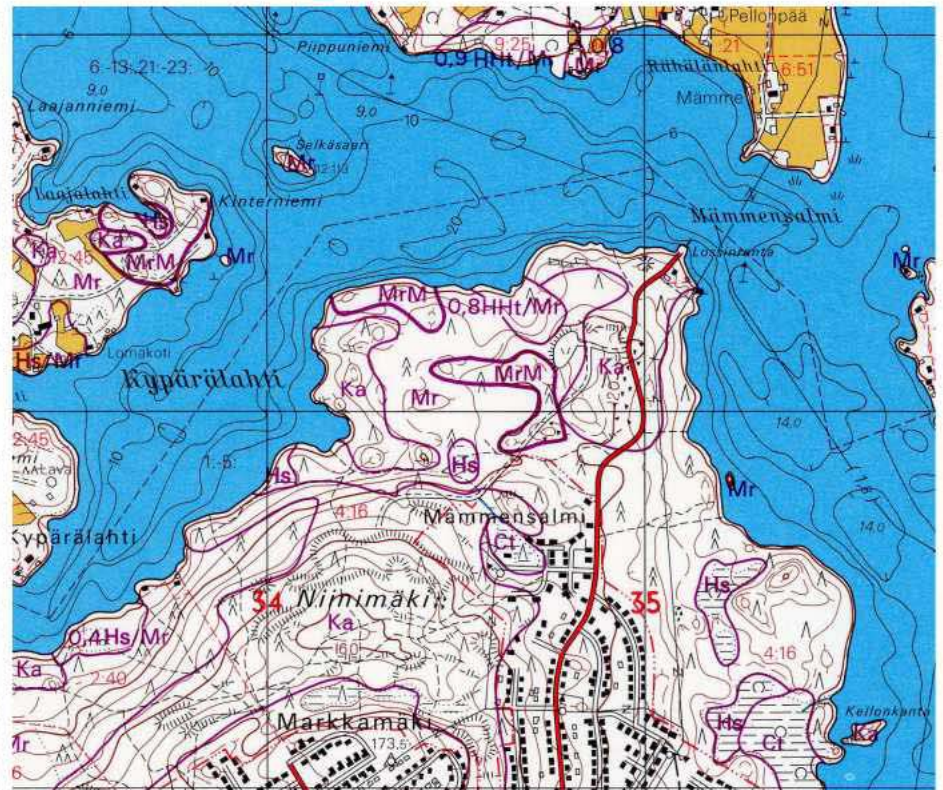
Nykyisin niemessä on uimaranta hyppytorneineen. Rantanäkymää kärjestä länteen katsottuna.

Rannassa kulkeva polku on osa keskus-taajaman itäisten ja pohjoisten rantojen ulkoiluverkostoa.

Alueen metsät ovat tasaikäisiä kuusikoita tai männikoitä.

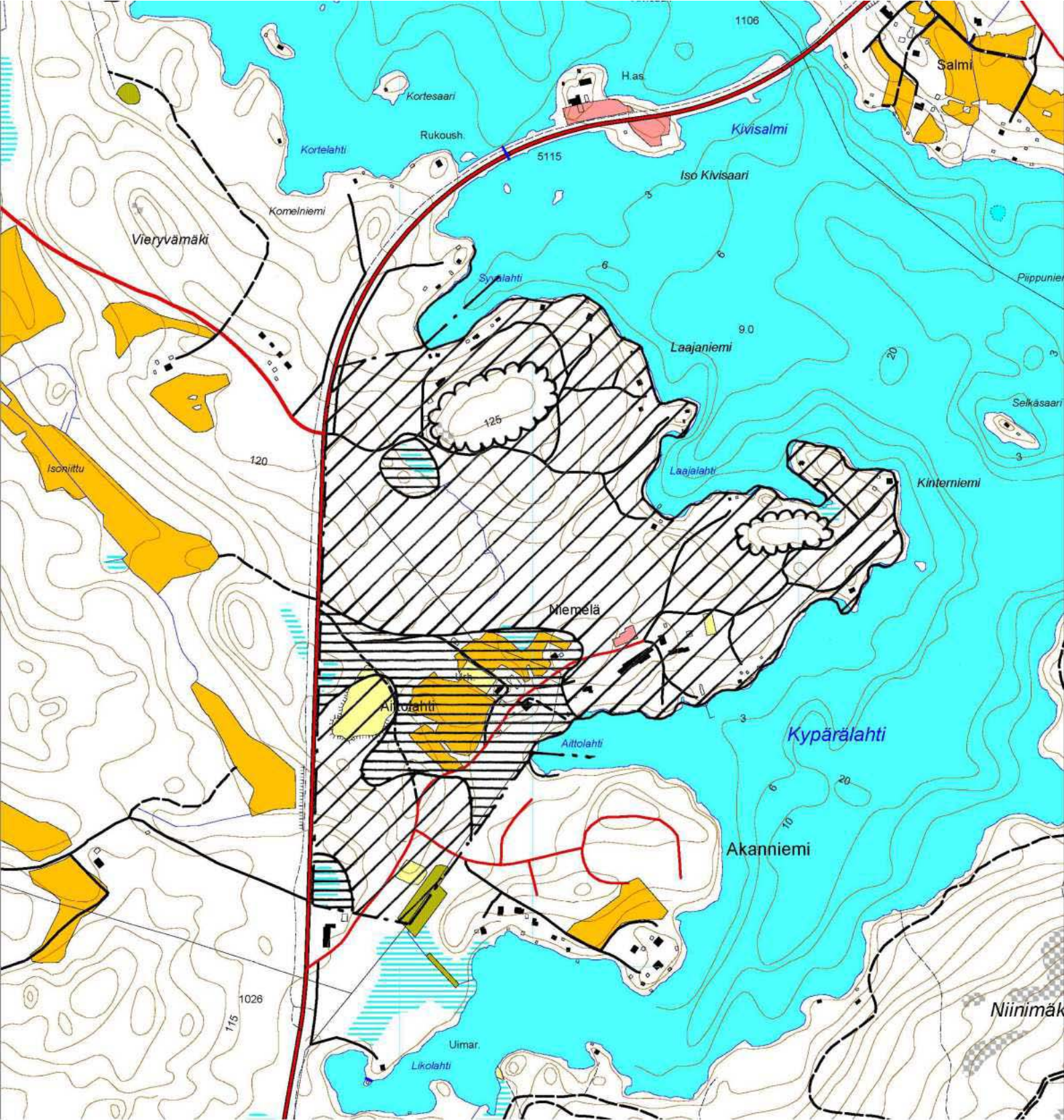
Maaperäkartta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hs= hiesu. MrM= moreenimuodostuma, kumpu tai selänne. 0,8 HHT/Mr= pintamaa 0,6m hienoa hietaa, pohjamaa hiekkamoreenia.

Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee 2,5-3 km pohjoiseen Äänekosken keskustasta. Alue rajoittuu lounaassa Mämmensalmen pientaloalueeseen ja sen reunassa kulkevaan ulkoilureittiin, etelässä Niinimäkeen ja muilta osiltaan Ala-Keiteleeseen. Alue on rakentamaton lossinrannan autiotaloa ja uimarannan huoltorakennuksia lukuun ottamatta.

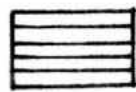
Maisemarakenne ja maisemakuva. Alue on metsäinen niemi, jolla korkeusvaihtelut ovat vähäisiä. Maaperä on pääosin moreenia, mutta kallio on lähellä maanpintaa erityisesti rannassa. Pohjoiskärjessä on siirtolohkareita ja loivilla rannapoukamilla hienoa hietaa. Karummilla alueilla kasvaa mäntyä, rehevämmillä kuusta. Metsät ovat melko käsiteltyjä ja tasaikäisiä ja polkuverkosto tekee liikkumisen helpoksi. Niemi on suosittu ulkoilualue ja se palvelee koko Äänekosken keskustaajamaa. Niemennokat ovat hyviä näköalapaikkoja.

Rakennettavuussuositus. Alueelle on kaavailtu pientaloalueen laajennusta. Uuden rakentamisen suunnittelussa virkistysarvojen turvaaminen on erittäin tärkeää alueella, jolla laaja käyttäjäkunta. Ulkoilun kannalta houkuttelevimmat alueet ovat luonnollisesti ranta polkuineen sekä uimarannan

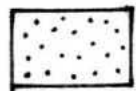
ympäristö eli niemen kärki. Nämä alueet soveltuisivatkin kalloisuutensa vuoksi huonosti rakentamiseen. Niemi sijaitsee erittäin näkyvällä paikalla (esimerkiksi nelostien Kivisalmen sillalta on suora näkymä), joten rantaan tulisi jättää riittävän leveä puustoinen vyöhyke, jota tulisi hoitaa maiseman arvot huomioiden. Uudet pientalot suositellaan sijoitettavaksi mahdollisimman lähelle nykyisiä rakennuksia; niiden välisellä osuudella oleva ulkoilureitti voidaan säilyttää alueen poikki kulkevana kapeana kevyen liikenteen reittinä.

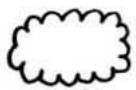
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

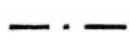
Tärkeä näkömä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualueen raja.

4. AITTOLAHTI 1:10 000

0 200 m

Alueen etelärannalla sijaitseva Särkän hotelli.

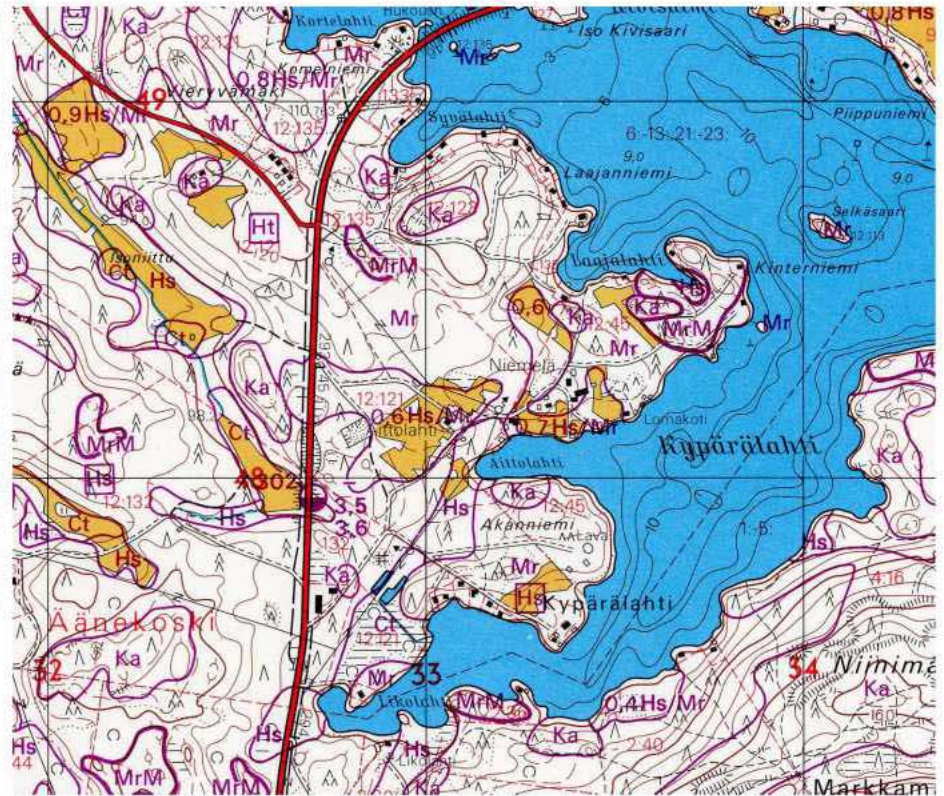
Hotellin uimaranta on yksityisaluetta.

Soratiet johtavat metsän poikki rantamökeille.

Karu jäkäläinen kalliolaki tuo vaihtelua melko yksitoikkoiseen metsämaisemaan. Se tulisi säästää rakentamiselta.

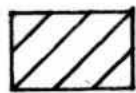
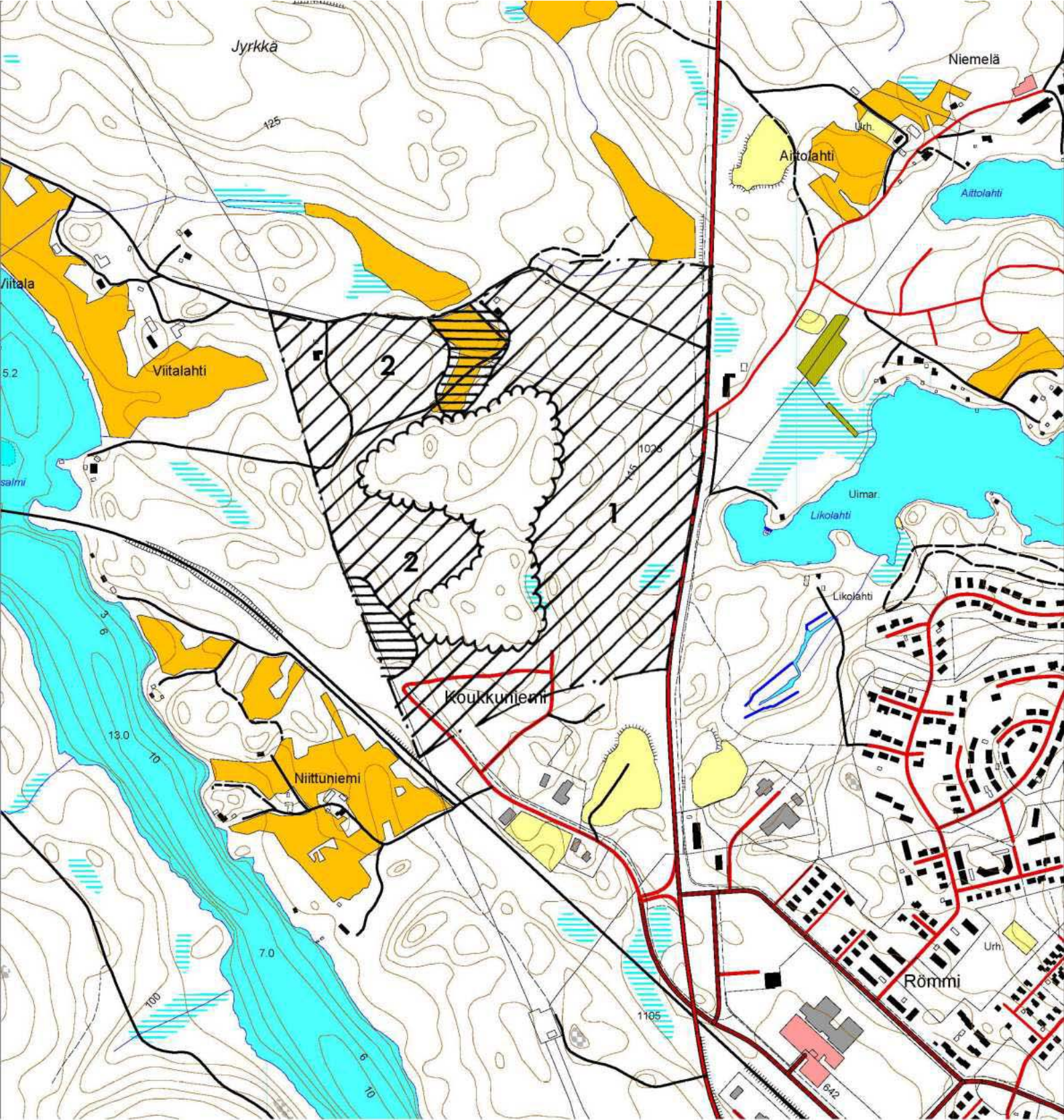
Maaperäkarta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hs= hiesu. Ct= saraturve. MrM= moreenimuodostuma, kumpu tai selänne. 0,6 Hs/Mr= pintamaa 0,6m hiesua, pohjamaa hiekkamoreenia.

Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee noin 3-3,5 km luoteeseen Äänekosken keskustasta. Alue rajoittuu etelässä Akanniemeen, lännessä nelostiehen (VT 4/E75) ja muilta osiltaan Ala-Keiteleeseen. Alueella on hotelli, muutama ympärivuotinen asuinrakennus/tila sekä useita rantamökkejä.

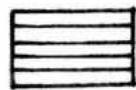
Maisemarakenne ja maisemakuva. Alue on koillisuunnassa Keiteleeseen työntyvä epäsäännöllisen muotoinen niemi. Polveileva rantaviiva muodostaa useita pienempiä niemiä ja lahtia, jotka ovat olleet houkuttelevia paikkoja loma-asutukselle. Alue on maaperältään moreenia, muutamassa kohdassa myös kallio on lähellä maanpintaa. Hiesua on ohuehkona kerroksena tarkastelualueen keskivaiheilla. Rakennettu ympäristö muodostuu toisaalta ulos järvelle suuntautuvista rantamökeistä, toisaalta Niemeläntien varren kylämaisesta miljööstä Aittolahden hevosaitauksineen.

Rakennettavuussuositus. Alue soveltuu kauttaaltaan rakentamiseen hiesualueita sekä muutamaa kallio- ja kosteikkoaluetta lukuun ottamatta. Koska rannat ovat jo monin paikoin rakennettuja, on uusia alueita suunnitellessa kiinnitettävä erityistä huomiota rannan saavutettavuuteen. Rannanmyötäisen reitin ollessa mahdoton toteuttaa, tulisi pääsy ve-

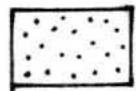
den ääreen järjestää useammasta, mielellään eri ilmansuuntiin olevista kohdista.

Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualueen raja.

5. KOUKKUNIEMI 1:10 000

0 200 m

Etelässä alue rajoittuu väljään pienteollisuusalueeseen.

Moreenikummun laella kasvaa nuori männikkö.

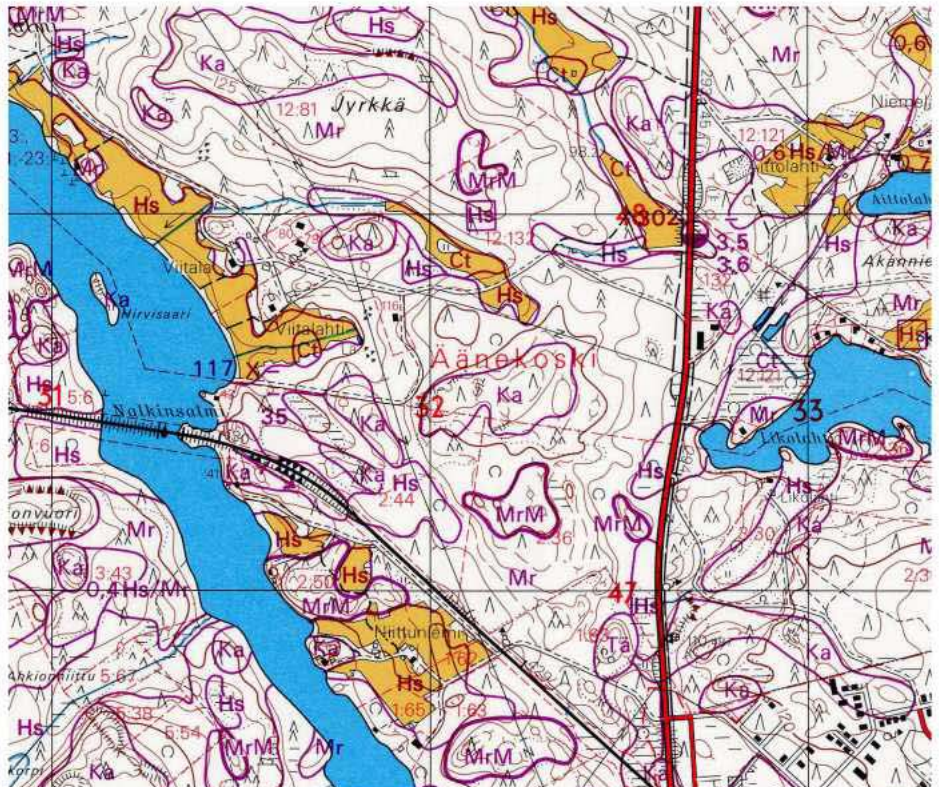
Rehevämmät alarinteet ovat hämyisiä kuusikoita.

Alueen länsireunalla ja pohjoisosassa kulkevat sähkölinjat ovat leikanneet metsään leveät avoimet käytävät.

Hienorakeisia kerrostumia on alueella niukasti. Kuvassa pohjoisreunan kapea pelto-kaistale.

Maaperäkartta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hs= hiesu. Ct= saraturve. MrM= moreenimuodostuma, kumpu tai selänne. Tä= täytemaa.

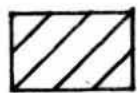
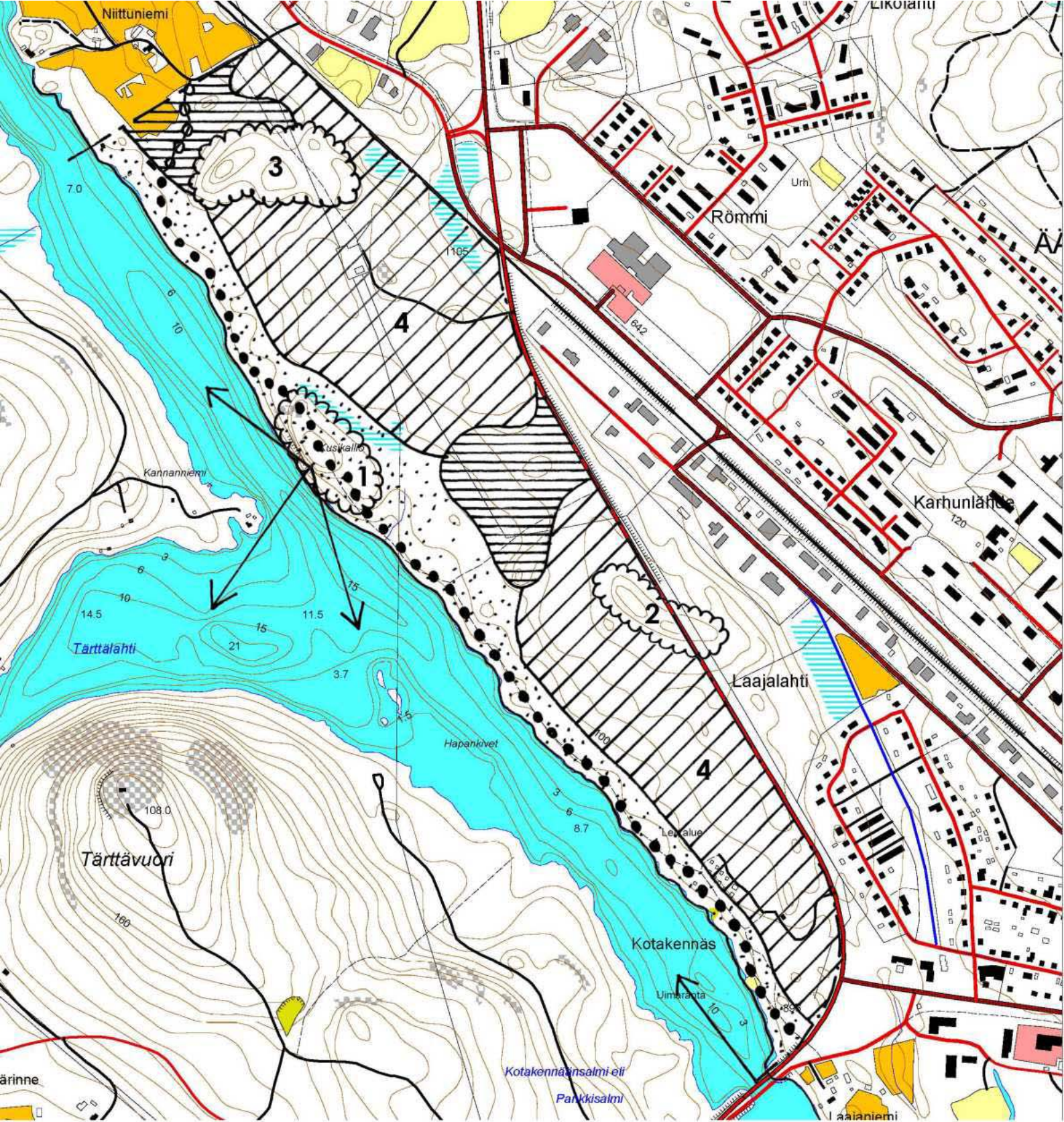
Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee noin 3 km luoteeseen Äänekosken keskustasta. Alue rajoittuu idässä nelostiehen (VT 4/E75), etelässä Koukkuniemen pienteollisuusalueeseen, lännessä sähkölinjaan ja pohjoisessa Viitanientiehen ja hieman sen pohjoispuolelle. Alueen halki kulkee kaksi sähkölinjaa, muuten alue on rakentamaton.

Maisemarakenne ja maisemakuva. Alue on metsäistä moreeniselännettä, jonka keskelle sijoittuvalla korkeimmalla kohdalla peruskallio työntyy lähelle maanpintaa. Alueen reunoilla on pieniä kosteita painaumia, joihin on kerääntynyt hienorakeisia kerrostumia ja eloperäistä ainesta: hiesua ja saraturvetta. Pohjoisreunalla tällaiseen kohtaan on raivattu pieni metsäpelto.

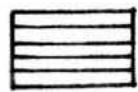
Rakennettavuussuositus. Maastonmuodot vaikeuttavat osittain alueen rakentamista, muuten maaperä soveltuu pääosin hyvin rakentamiseen. Suunniteltu pienteollisuusalueen laajennus sopii parhaiten alueen itäreunalle, jolla nelostien melu rajoittaa muuta käyttöä. Länsireuna ja luoteiskulma saattaisi soveltua myös asuinrakentamiseen. Selänteen laki-alue suositellaan jätettävän rakentamatta. Lakimetsä suoja

länsipuolta valtatie melulta ja se voisi samalla muodostaa eri toimintoja erottavan viherkäytävän alueen poikki.

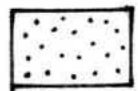
1. Suositeltu pienteollisuusalueen laajenemisalue.
2. Mahdollisesti asuinrakentamiseen soveltuva alue.

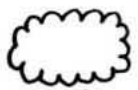
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

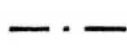
Tärkeä näkömä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualueen raja.

6. KOTAKENNÄS 1:10 000

0 200 m

Kusikallio on jyrkästi järveen laskeva silokallio, jonka laelta avautuu kaunis näkymä Tärttämäen suuntaan.

Luontaiset näköalapaikat ovat korvaamattoman arvokkaita alueen mahdollisesti kasvavaa virkistyskäyttöä ajatellen.

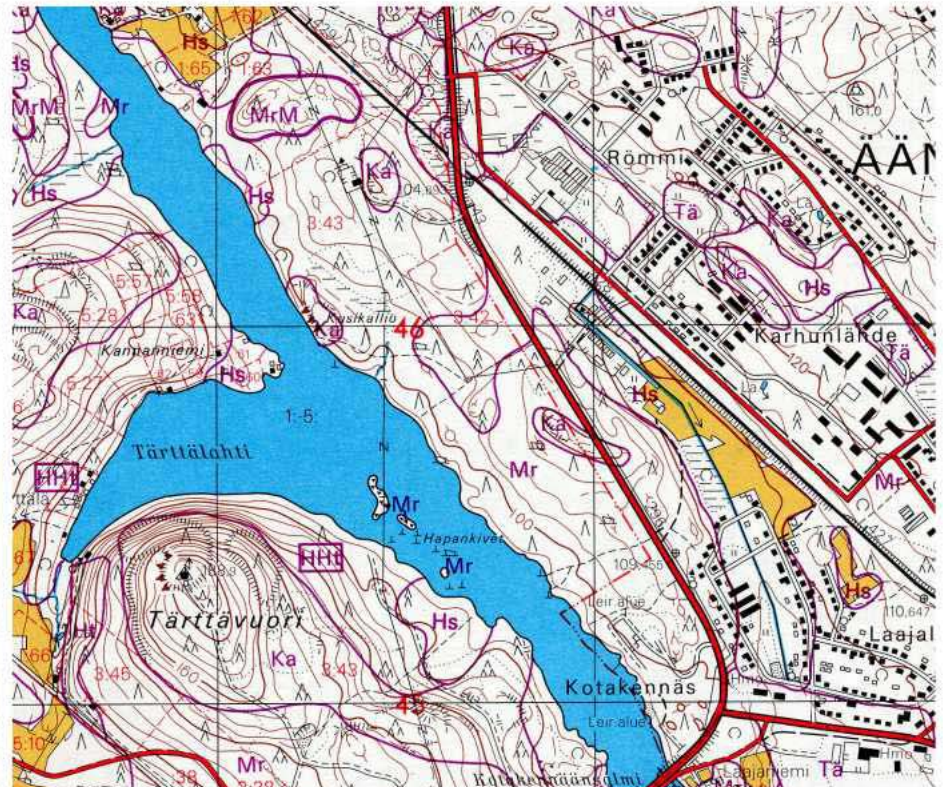
Jyrkänteen alla on myös pieni uimapaikaksi soveltuva ranta.

Alueen metsät ovat pääosin kuusivaltaista tuoretta kangasmetsää.

Metsää halkovat korkeajännitelinjat johtavat alueen pohjoisosassa olevalle sähkömuuntajalle.

Maaperäkartta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hs= hiesu. Ct= saraturve. MrM= moreenimuodostuma, kumpu tai selänne. Tä= täytemaa.

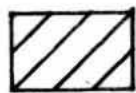
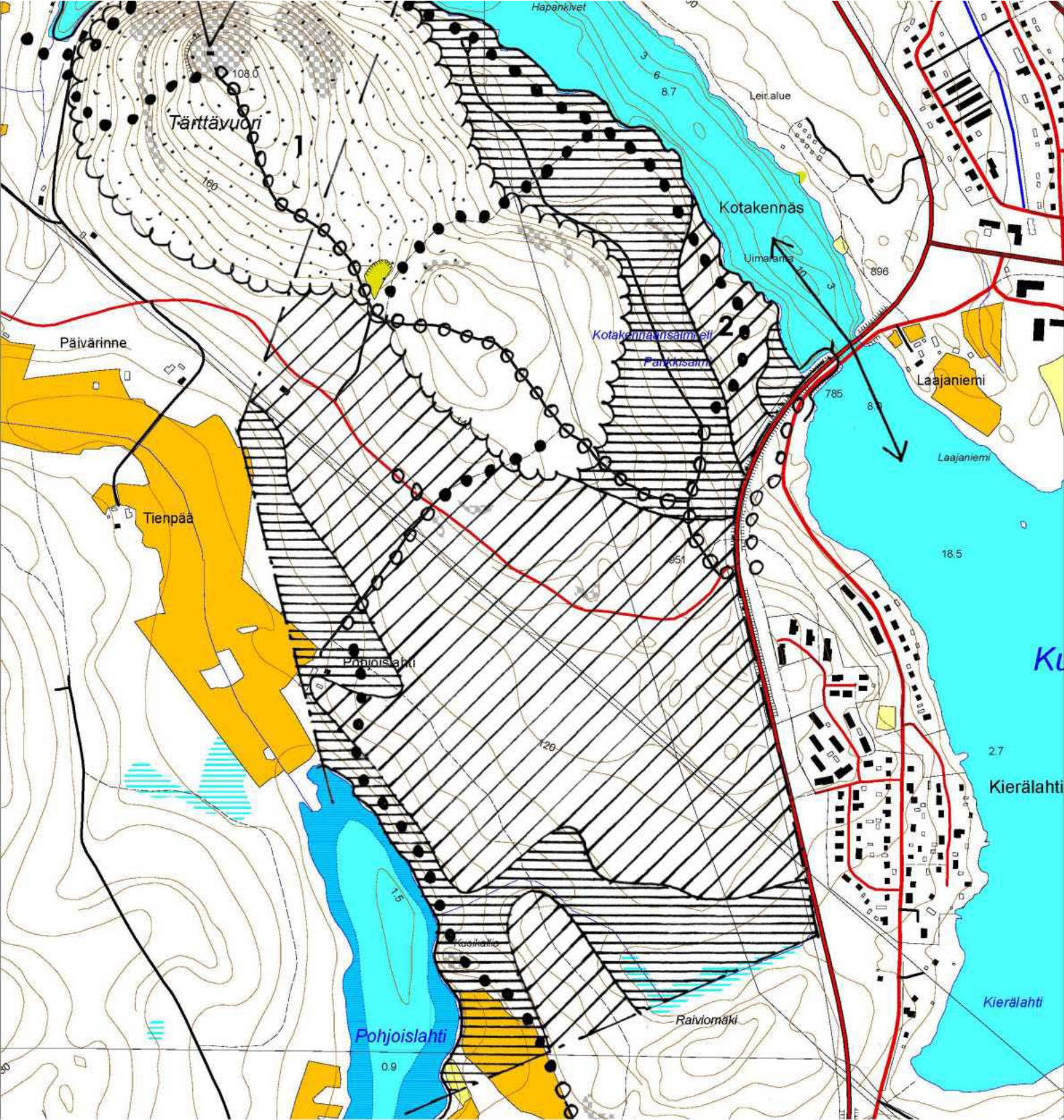
Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee noin 1,5-2,5 km länteen Äänekosken keskustasta. Lounaassa alue rajoittuu Kuhnamoon, pohjoisessa Niittuniemen peltoihin sekä rautatiehen, idässä nelostiehen (VT 4/E75) ja etelässä Kotakennään salmeen. Alueen eteläosassa on pienikokoinen leirintäalue lomamökkeineen ja pohjoisosassa isokokoinen sähkömuuntaja. Muuten alue on rakentamaton.

Maisemarakenne ja maisemakuva. Tarkastelualue on osa koillis-kaakko –suuntaista, pitkänomaista ja kapeaa Kuhnamon järveä reunustavaa moreeniselännettä. Metsäinen rinne laskee melko loivana lounaaseen kohti järveä. Kallio työntyy lähelle maanpintaa kahdessa tarkastelualueen korkeimmassa kohdassa sekä aivan rannassa, jossa on maastossa merkittävästi erottuva jyrkkä silokallio. Alueen keskivaiheilla on pienehkö hiesuesiintymä ja aivan pohjoisosassa pieni kumpumainen moreenimuodostuma. Ranta on paikoin kivikkoinen.

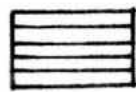
Rakennettavuussuositus. Pääosin hyvin rakentamiseen soveltuva selänne laskee mitä parhaaseen ilmansuuntaan eli lounaaseen. Alue sopii siis erinomaisesti esimerkiksi asuinrakentamiseen. Sijainti keskustan tuntumassa puoltaa

kuitenkin rannan varaamista virkistysalueeksi. Rantapuuston säilyminen edistää myös edullisen pienilmaston muodostumista tulevalle asuinalueelle. Ranta on myös tärkeä osa Kotakennään sillalta avautuvaa Äänekosken sisääntulonäkymää (vrt. alue 7). Ulkoilureitistöä tulisi kehittää toisaalta nelostien yli taajaman lounaisrannan myötäisesti ja toisaalta Tärttämäen – Viinakallion suuntaan. Useat houkuttelevat luonnonelementit nostavat alueen virkistyskäyttöpotentiaalia. Lisäksi valtatie varren kalliohuippu ja hiesualue suositellaan jätettäväksi rakentamisen ulkopuolelle. Myös pohjoispäädyn moreenikumpu olisi hyvä säästää Niittuniemen peltojen taustaksi.

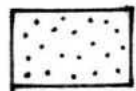
1. Silokallio ja jyrkänne. Säilytettävä luonnonmuodostuma.
2. Säilytettävä kallioliaki.
3. Säilytettävä moreenimuodostuma.
4. Rakentamiseen hyvin soveltuvat alueet.

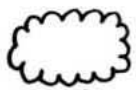
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

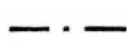
Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualan raja.

7. TÄRTTÄMÄKI 1:10 000

0 200 m

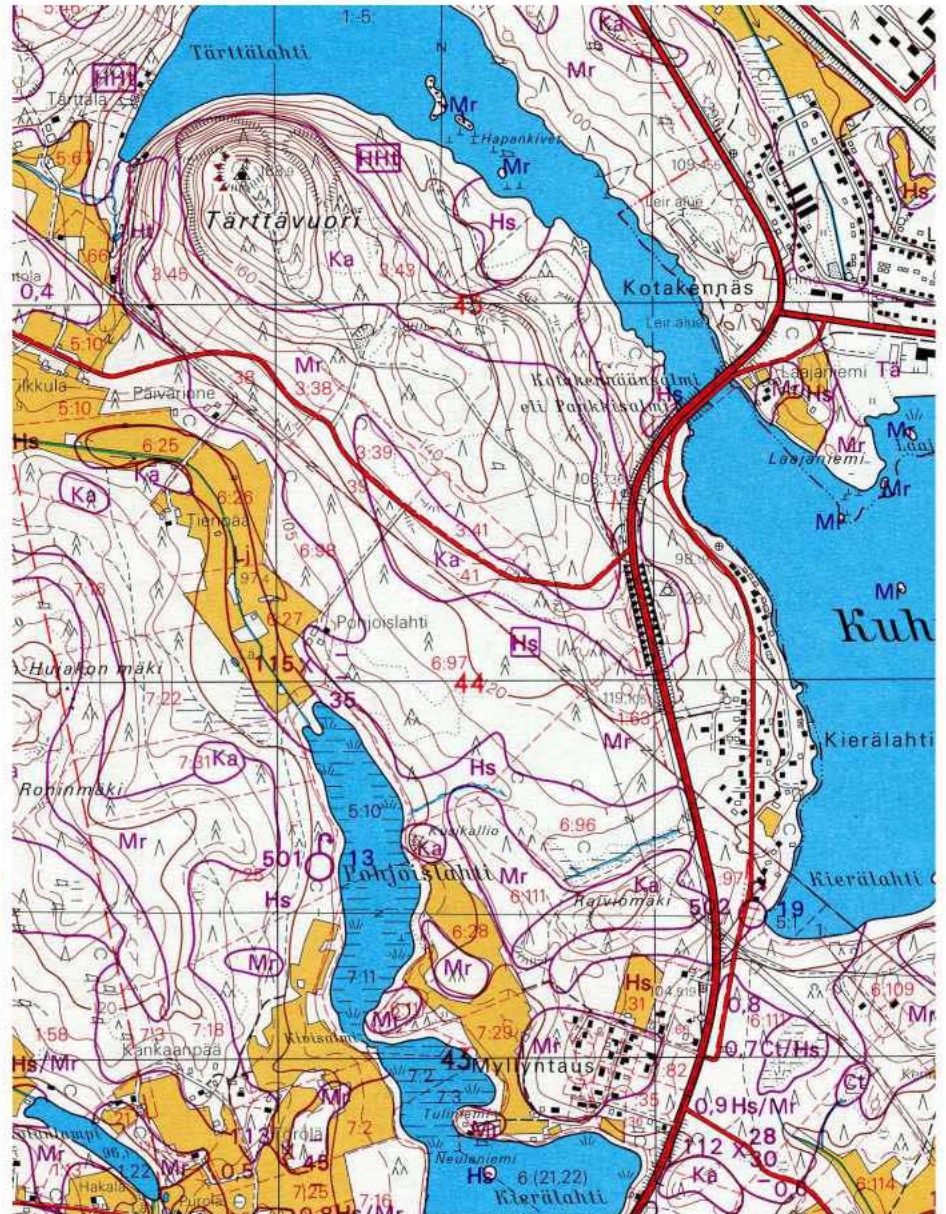
Uusi tielinja leikkaa moreenikumpua ja paljastaa karkearakeisen, lajittumattoman pohjamaan.

Tärttävuoressa eli Tärttämäen laen ta-saikäistä mäntymetsää.

Tärttämäki koilliseen. Kallioselänteen hahmo piirtyy ehjänä Kuhnamon ranta-maisemassa.

Maaperäkartta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hht= hieno hieta - ohut, peittävä kerros, yleensä alle 0,3 m. Hs= hiesu. Ct= saraturve. 0,7 Ct/Hs= pintamaa 0,7 m saraturvetta, pohjamaa hiesua.

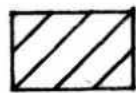
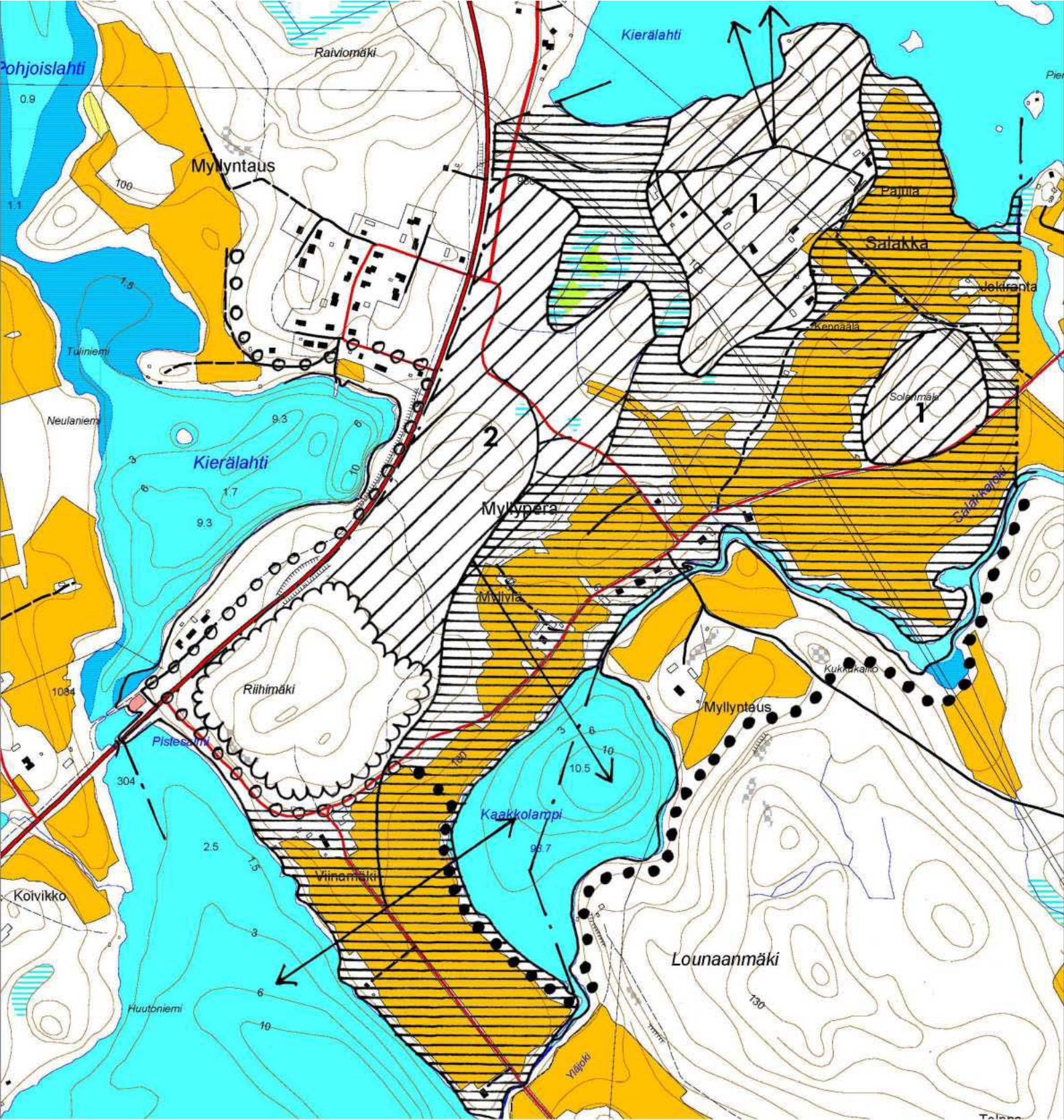
Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee noin 2 km länsilounaaseen Äänekosken keskustasta. Koillisessa alue rajoittuu Kuhnamoon, idässä nelostiehen (VT 4/E75), etelässä Raivionmäkeen, lännessä Pohjoislahteen (Niinivesi) ja Tienpään peltoihin ja pohjoisessa karkeasti Tärttävuoressa kalliolakeen. Alue on lähes rakentamaton; ainoastaan länsireunalla on yksi asuintalo piharakennuksineen (Pohjoislahti). Alueen halki kulkee kaksi voimajohtolinjaa.

Maisemarakenne ja maisemakuva. Alueen hallitsevin maisemaelementti on Tärttämäen kallio-moreeniselänne, jonka muoto on erityisen hyvin esillä etenkin Kuhnamon suunnasta katsottuna. Selänne koillispäätty on jyrkkä ja kallioinen, kaakkoon ja lounaaseen mäki laskee sen sijaan loivana moreenirinteinä. Lakialue on arvotettu paikallisesti merkittäväksi kallioalueeksi. Huipulla on lintu/näköalatorni. Tärttämäen selänne ja tarkastelualueen eteläpuolella olevan Raivionmäen kallioleikkureiden väliin jää pieni Kierälahteen laskeva kosteikkoalue. Hiesuinen notkelma laajenee lännessä matalaa Pohjoislahtea kiertäviksi rantapelloiksi.

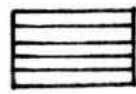
Rakennettavuussuositus. Tärttämäen loivat lounaisrinteet sopivat mainiosti myös suurempimittakaavaiseen rakentamiseen. Sen sijaan mäen koillisrinte on hankalampi hyö-

dynnettävä. Alueen rakentamatta jättämistä puoltavat hankalat perustusolosuhteet (kallio, hiesu), rinteiden paikoittainen jyrkkyys ja epäedullinen ilmansuunta. Lisäksi Kotakennään salmesta avautuu yksi Äänekosken tärkeimmistä sisääntulonäkymistä, johon Tärttämäen Kuhnamon puoleisella rintteellä on suuri vaikutus. Selänne lakea ja koillisrintettä suositellaankin kehitettäväksi virkistysalueena. Olevia metsäteitä voisi täydentää rannanmyötäisellä, selännettä kiertävällä reitillä. Rannan ja nelostien tuntumaan on osoitettu alue, jonne on mahdollista sijoittaa esimerkiksi ilmeiltään korkeatasoisia, virkistyskäyttöä palvelevia rakennuksia.

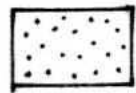
1. Paikallisesti arvokas kallioselänne. Metsänhoidossa huomioitava alueen maisema-arvot.
2. Esimerkiksi pienimuotoiseen, virkistyskäyttöä palvelemaan rakentamiseen soveltuva alue.

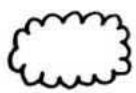
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

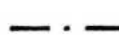
Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualueen raja.

8. MYLLYRINNE - VIINAMÄKI 1:10 000

0 200 m

Uusi tie rakenteilla. Oikealla työpaikka-alueeksi kaavailtua maata nelostien varressa, taustalla Riihimäki.

Peltojen ympäröimä Kaakkolampi on pieni helmi maisemassa.

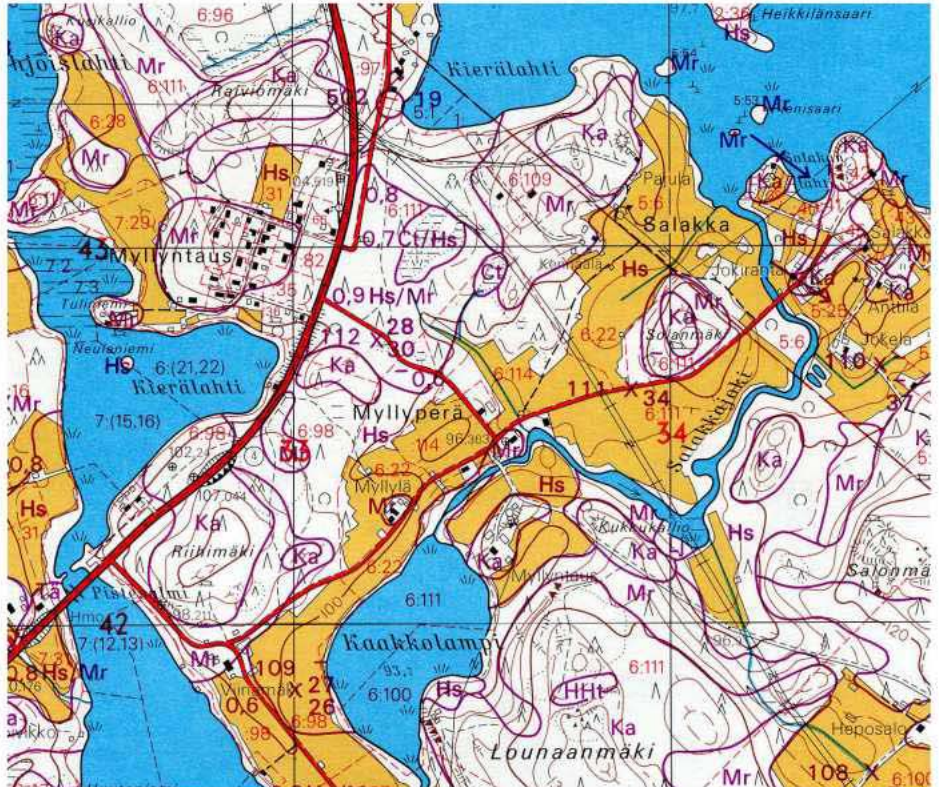
Äänekosken paperitehtaan piiput ovat osa Salakan peltoaukean kaukomaisemaa.

Salakan kalliolaelta voi metsän harvennuksen ansiosta nähdä Kotakennänsalmen sillat.

Kierälahdentie alueen pohjoisosassa kulkee rakentamiseen parhaiten sopivalla, lounaaseen laskevalla moreenirinteellä.

Maaperäkartta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hs= hiesu. Ct= saraturve. MrM= moreenimuodostuma, kumpu tai selänne. 0,7 Ct/Hs= pintamaa 0,7 m saraturvetta, pohjamaa hiesua.

Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee noin 2-3 km etelään Äänekosken keskustasta. Lännessä alue rajoittuu nelostiehen (VT 4/E75) ja Vaasantiehen, pohjoisessa Kuhnammoon, idässä Salakkajokeen, Kaakkolampeen sekä Yläjokeen ja lounaassa Niiniveteen. Muutamien yksittäisten asuinrakennusten lisäksi väljää omakotiasumista on noussut Kierälahdentien varteen sekä Kaakkolammentien ja Myllyntauksentien kulmaan. Nelostien vasta-avattuun liittyvään johtava Niinivedentien nimettävä tieosuus on parhaillaan rakenteilla.

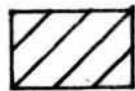
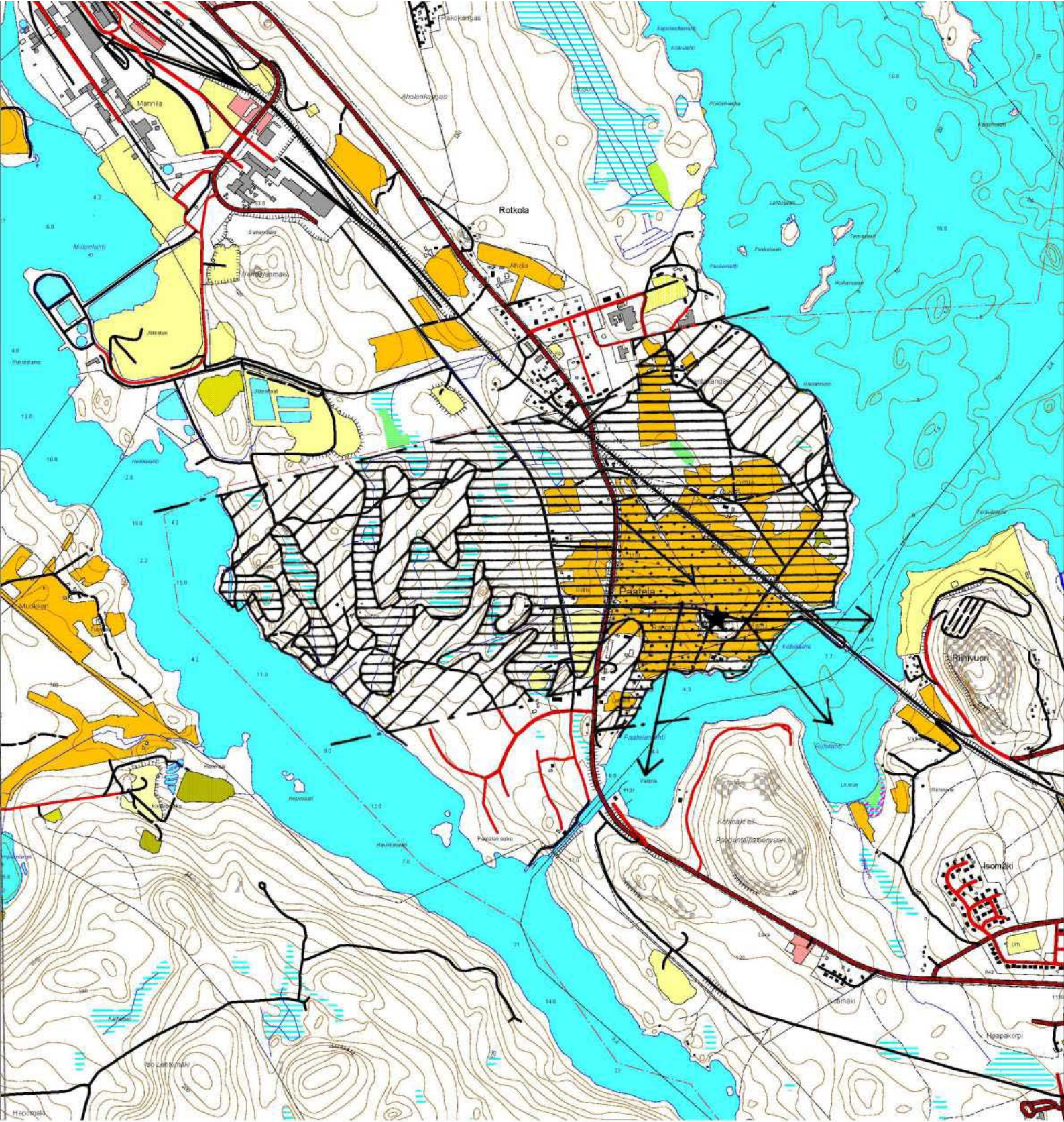
Maisemarakenne ja maisemakuva. Tarkastelualueen maisemakuva muodostuu pienistä, mutta viehättävistä elementeistä. Maiseman ydinalueen muodostaa laakso, jonka kautta Niinivesi laskee Kuhnammoon. Lyhyt Yläjoki, rehevä Kaakkolampi ja mutkitteleva Salakkajoki ovat peltojen ympäröimiä. Hienorakeisten (hiesu)maiden reunoilla kohoilevat kallio- ja moreenikumpareet.

Rakennettavuussuositus. Pienipiirteisessä maastossa rakentamisen sovittaminen maisemaan on erityisen haastavaa, jotta hienovaraisina erottuvat maiseman elementit eivät menettäisi merkitystään. Koska jokilaaksoa ympäröivät se-

länteet eivät aina erotu erityisen voimakkaina, tulisi alueen suunnittelussa nimenomaan korostaa laakson ja selänteiden eroa – muutoin alueen identiteetti järvi yhdistävänä lyhyenä jokilaaksona saattaa hämärtyä. Uusi asuinrakentaminen tulisi sijoittaa maaperältään ja pienilmastoltaan parhailla moreenikummuille, jotka sijaitsevat alueen pohjoisosassa. Länsireunaan nelostien varteen on kaavailtu työpaikkarakentamista, joka soveltuukin sijaintinsa puolesta paikkaan kohtuullisesti hankalista perustulosolosuhteista huolimatta. Näkyvällä paikalla, kolmelta suunnalta avoimen maiseman keskellä kohoava Riihimäen kalliolakki on tärkeä osa myös Äänekosken sisäntulotien ympäristöä ja se tulisi säästää rakentamiselta.

1. Omakotirakentamiseen soveltuvat, maaperältään ja pienilmastoltaan parhaat alueet.

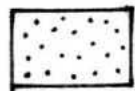
2. Työpaikkarakentamiseen soveltuvat, rakennettavuudeltaan heikommalla alueet.

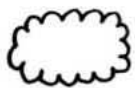
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualueen raja.

Rantalan tila on Suolahden harvoja toimivia maataloja. Rakennusryhmä on kauttaaltaan peltojen ympäröimä.

Tärkeä avoin näkymä Riihilahdelle ja rautasillalle. Etualalla rannassa hevoshaka.

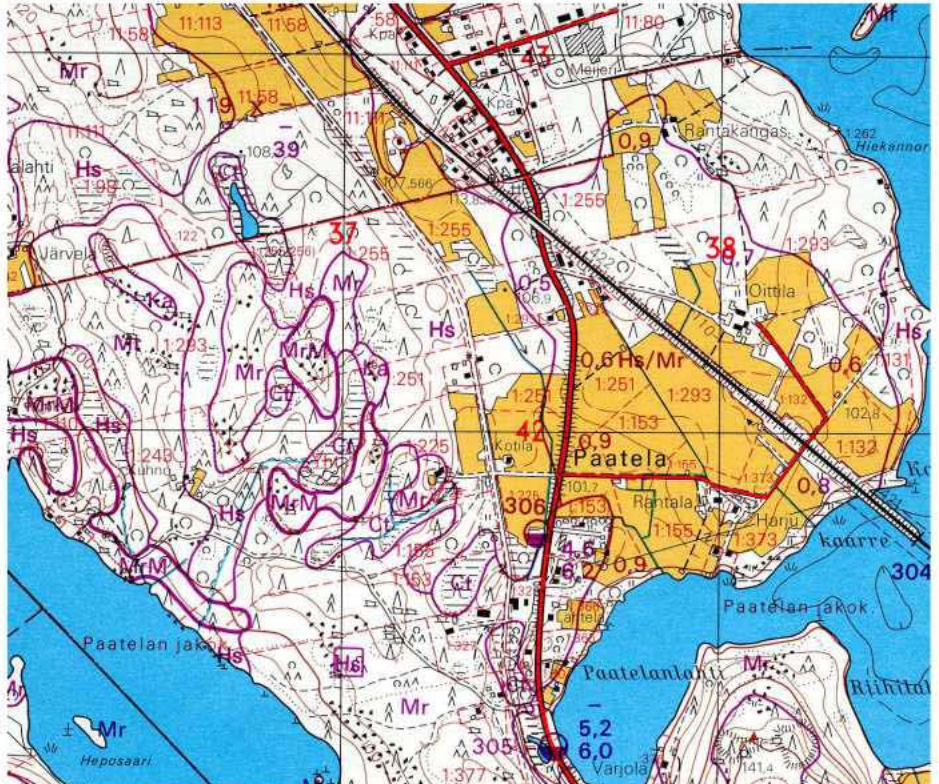
Itärannan tasaiset moreenimaat soveltuvat hyvin rakentamiseen.

Tarkastelualueen eteläpuolelle rakentuu uusi pientaloalue.

Alueen länsipuolella maasto on pienikuvioista ja metsätyypit vaihtelevia.

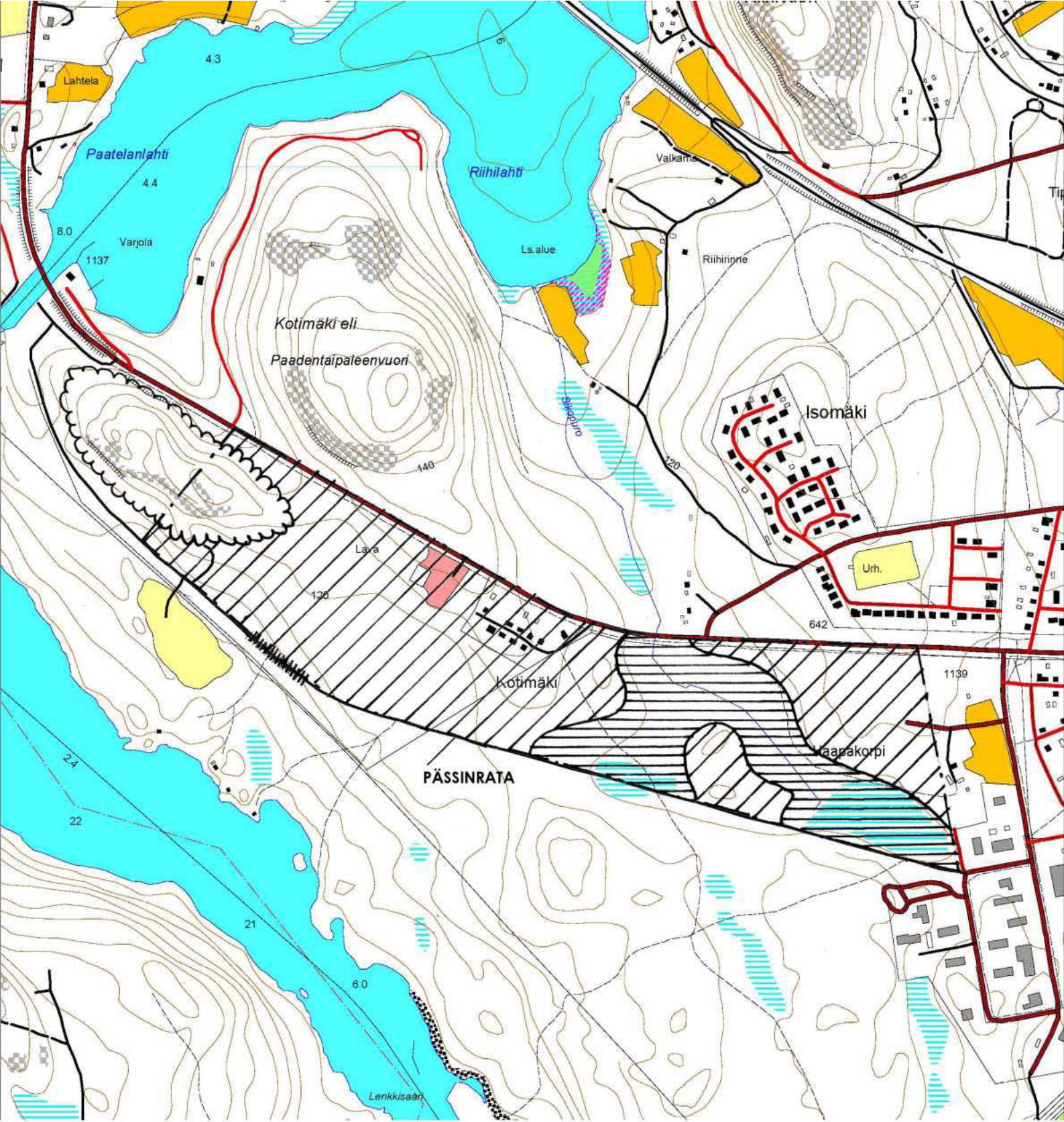
Maaperäkartta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hs= hiesu. Ct= saraturve. MrM= moreenimuodostuma, kumpu tai selänne. 0,6 Hs/Mr= pintamaa 0,6 m hiesua, pohjamaa moreenia.

Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee Äänekosken ja Suolahden taajamien välissä, matka molempiin keskustoihin on noin 3,5–4 km. Alueen halkaisee pohjois-eteläsuunnassa Kanavatie (seututie 642), joka risteää pohjoisessa luode-kaakko-suuntaisen rautatien kanssa. Pohjoisessa tarkastelualue rajoittuu Suolahden kunnanrajaan, idässä Keiteleeseen, etelässä Paatelan uuteen asuinalueeseen ja lännessä Kuhnammoon.

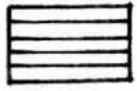
Maisemarakenne ja maisemakuva. Lähes kolmelta suunnalta veden ympäröimä alue jakautuu kahteen päämaisematyyppiin: itä- ja lounaisosien suureksi osin viljelykäytössä oleviin hiesumaihin sekä länsipuolen selänteiden pienimuotoisten moreeni- ja kalliokumpujen ja niiden välisten turvelaikkujen muodostamaan mosaiikkiin. Peltoaluetta halkovista väylistä Kanavatie ei ole este poikittaisille näkyville, sen sijaan ratapenger peittää korkeutensa ja varren kasvillisuuden vuoksi näkymiä ainakin osittain. Kanavatieltä avautuu kauniita näkymiä peltojen yli Paatelanlahdelle ja Riihilahdelle.

Rakennettavuussuositus. Parhaiten lähinnä asuinrakentamiseen soveltuvat alueet ovat itärannan ja länsipuolen

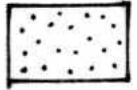
moreenimaat. Länsiosien selänteellä rakennuspaikat tulisi valita huolella kosteikkopaikat, kalliokumpareet ja pahimmat kivikot kiertäen. Hiesulaaksoon rakentamista ei voi suositella ja ainakin Rantalan tilaa ympäröivät pellot olisi tärkeä säilyttää viljelyksessä jo maiseman vuoksi.

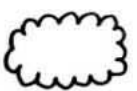
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

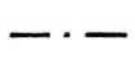
Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

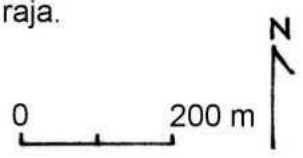

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualan raja.

10. KOTIMÄKI 1:10 000

Alueen itäpuolella sijaitsee Suolahden laajeneva Teollisuuskylä.

Itäreunan mäntykangas soveltuu maaperältään Teollisuuskylän laajennusalueeksi.

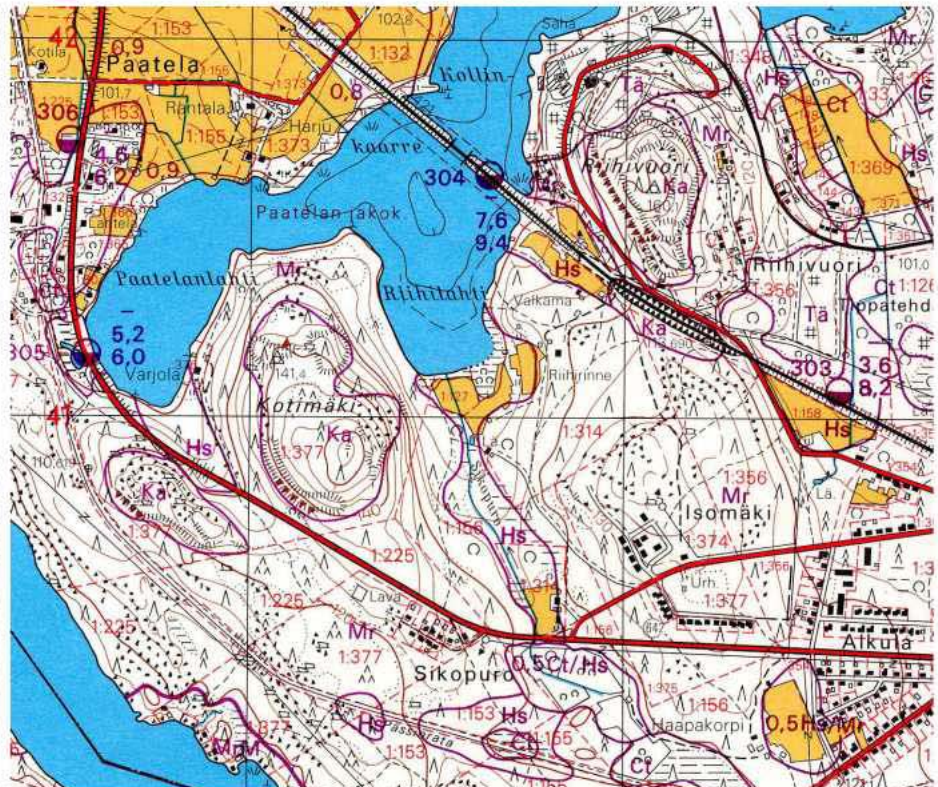
Alueen kaakkoskulman saraturvekosteikko on Riihilahteen laskevan Sikopuron alkupiste.

Historiallisen Pässinradan paikoin näyttävän korkeaksi kohoava pengser on osa seudullista hiihtoreittiä.

Kivet tähän Kotimäen asuinalueen reunustavaan muuriin on kerätty paikan päältä, jossa ne ovat lähes ehtymätön luonnonvara.

Maaperäkartta 1:20 000. Mr= hiekkamoreeni. Ka= kallio, jonka päällä alle 1,0 m:n kerros moreenia. Hs= hiesu. Ct= saraturve. 0,5Hs/Mr= pintamaa 0,5 m hiesua, pohjamaa hiekkamoreenia.

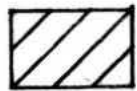
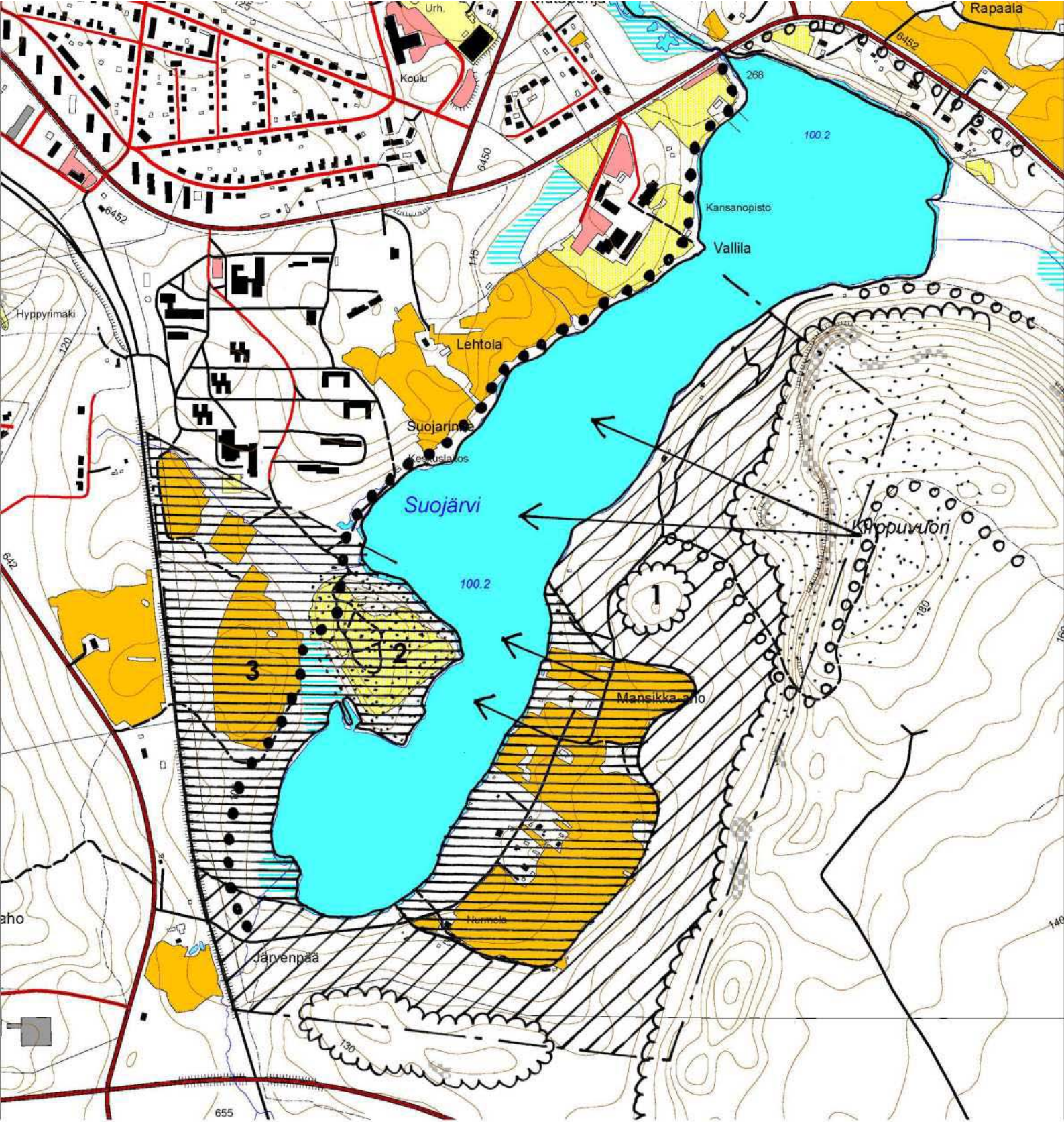
Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee noin 2 km länteen Suolahden keskustasta. Pohjoisessa alue rajautuu Kanavatien (seututie 642), idässä Suolahden Teollisuuskylään, etelässä entisen Pässinradan paikalla kulkevaan hiekkatiehen (talvella osa seudullista hiihtoreittiä) ja lännessä mainittujen teiden risteyksessä olevaan kallioselänteeseen. Alueella sijaitsee Kotimäen omakotialue sekä lumenkaatopaikka, muuten alue on rakentamaton.

Maisemarakenne ja maisemakuva. Tarkastelualue on maastoltaan melko tasaista, lounaaseen eli Kuhnammoon laskevaa moreeniselännettä. Alueen luoteiskulmassa oleva kivikkoinen kalliomäki jyrkänteineen poikkeaaakin ympäristöstään selvästi. Kotimäen asuinalueen itäpuolella virtaa Sikopuro, joka saa alkunsa hiesumaiden reunustamista turvekosteikoista. Kosteikat erottuvat ympäröivistä paikoin kivikkosista mäntykankaista osittain puuttomina, saroja kasvavina keitaina.

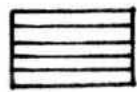
Rakennettavuussuositus. Alue soveltuu rakentamiseen kosteikko- ja kalliomäkeä lukuunottamatta. Teollisuuskylän laajennusalueeksi soveltuu lähinnä Kanavatietä vasten oleva nurkka nykyisen alueen kupeessa. Kosteikkoalueelle laa-

jenemistä ei voida suositella, sillä se merkitsisi käytännössä tämän pienialaisen suobiotoopin tuhoutumista ja saattaisi vaikuttaa Kanavatien pohjoispuolella virtaavan Sikopuron virtaamaan. Asutuksen laajentumiselle Kotimäentien länsi- ja eteläpuolelle ei ole estettä, rakentamista saattavat tosin vaikeuttaa maaston kivisyys ja kookkaat siirtolohkareet.

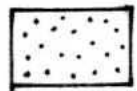
Alueen tonteista muodostuisi harjupuutarhatyyppisiä, melko karuja pihvoja, joilla luonnonkivet ja -lohkareet olisivat mitä luontevinta viherrakennusmateriaalia. Maastossa yhä erottuvan entisen Pässinradan linjan kohtaloa tulisi pohtia jatkosuunnittelun yhteydessä. Rata sinänsä on aikanaan ollut merkittävä Äänekosken kehityksen kannalta. Kyseessä oli sekä henkilö- että tavaraliikennettä palvellut kapearaiteinen rata Suolahdesta Äänekoskelle. Rata oli Äänekosken ensimmäinen ja pitkään myös ainut rautatieyhteys; se avattiin 1900-luvun vaihteessa ja oli toiminnassa aina vuoteen 1943, jolloin valtion rautateiden rataverkko laajeni Äänekoskelle asti. Raiteiden purkamisen jälkeen osia linjasta on käytetty ajoteinä, tarkastelualueen kohdalla kapea hiekkatie on ollut lähinnä kevyen liikenteen väylänä, jota pitkin talvella on kulkenut seudullinen hiihtoreitti maakuntaura.

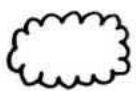
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualan raja.

11. SUOJÄRVI - SUOJARINNE - MANSIKKA-AHO 1:10 000

0 200 m

Mansikka-ahon rantapelloilta avautuu näkymiä Suojärvelle.

Kirppuvuoren laelta näkyy kauas. Metsän hakkuu on avannut maisemaa.

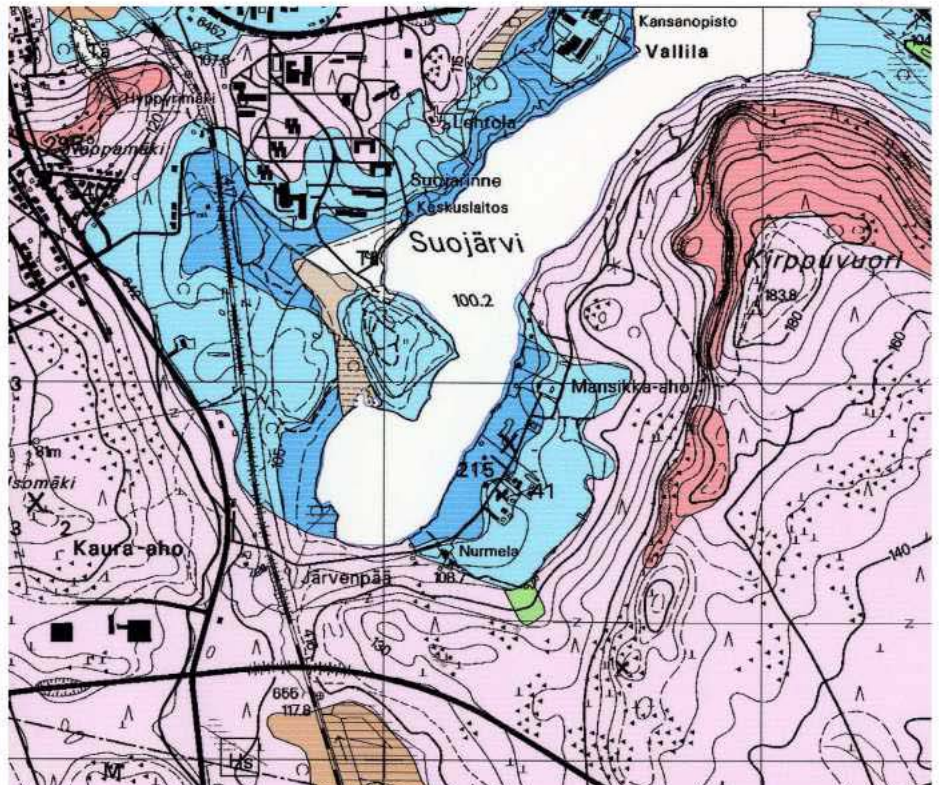
Kivikkoinen mäenlaki on hankala rakennuspaikka. Virkistysalueelle lohkat tuovat sen sijaan kiinnostavaa vaihtelua (1).

Tarkastelualueita rajaavan Suojärventeen Keskuslaitoksen tontti on avoimen puistomainen.

Syvälle Suojärveen pistävä kumpumainen niemi on oikeastaan vain kostean liejuron mantereesta erottama saari. Rantapuustoa harventamalla vesinäkymiä voitaisiin avata jopa kolmeen ilmansuuntaan (2).

Maaperäkartta 1: 20 000. Vaaleanpunainen alue hiekkamoreenia (Mr), punainen kalliota, jonka päällä on alle 1,0 m:n maakerros, vaaleansininen hiesua (Hs), tummempi sininen savea (Sa), ruskea liejua (Lj), kellertävä ruskea (alalaidassa) saraturvetta (Ct), vihreä hiekkaa (Hk) ja valkoinen täytealuetta (Tä).

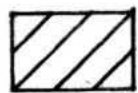
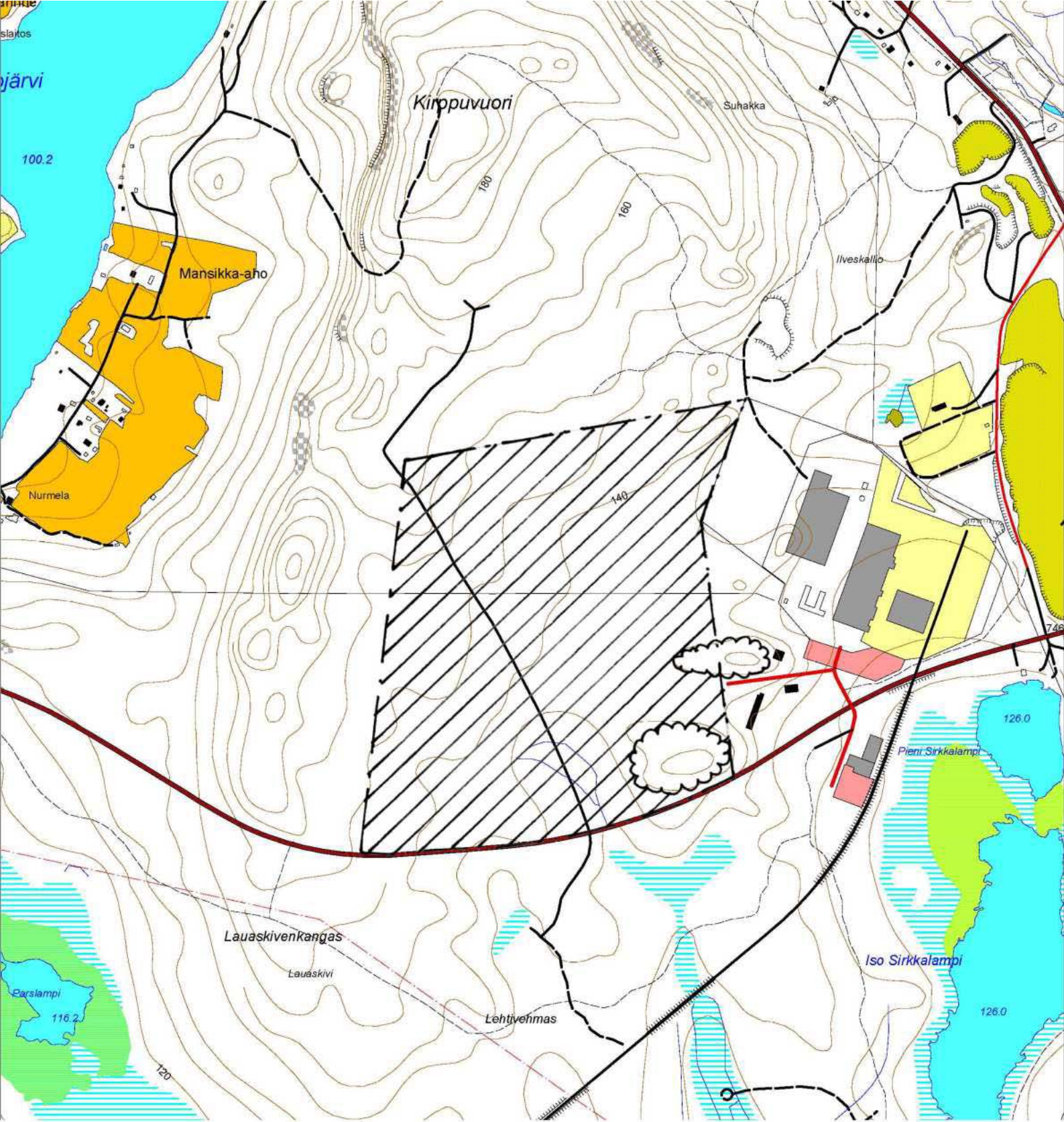
Sijainti kaupunkirakenteessa. Suojärveä itä-, etelä- ja länsipuolelta ympäröivä alue sijaitsee noin 1-2 km kaakkoon Suolahden keskustasta. Pohjoisessa alue rajoittuu Suojärventeen Keskuslaitokseen (mm. vanhusten ja vammaisten palvelukeskus), lännessä rautatiehen ja idässä Kirppuvuoreen. Alueen eteläpuolella kulkee Suonenjoentie (kantatie 69). Tarkastelualueen rakennettua ympäristöä edustaa Mansikka-ahon ja Nurmelan asuintalot sekä muutamat rantamökkit.

Maisemarakenne ja maisemakuva. Suojärven rantojen hienorakeiset maat on osittain raivattu pienialaisiksi pelloiksi. Järvilaaksoa rajaa Isomäen ja Kirppuvuoren paikoin kivikkoiset moreeniselänteet, joista jälkimmäiseen liittyy myös näyttäviä kalliojyrkänteitä. Metsäiset selänteet ovat laakson liepeillä reheviä kuusikoita ja koivikoita, ylemmillä rinteillä ja lakialueilla karuhkoja männiköitä.

Rakennettavuussuositus. Parhaiten asumiseen soveltuvat alueet ovat Suojärven itäpuoleisilla moreenirinteillä. Hyvää rakennusmaata on myös järven eteläpuolella, ilmansuunta vain ei ole yhtä otollinen. Mansikka-ahon pellot ovat maisemassa paikallisesti tärkeä elementti, eivätkä ne sovellu

maaperältään rakentamiseen. Rantapellojen säilyttäminen avoimena on suotavaa myös mahdollisesti rinteille sijoittuvien uudisalueiden järvinäkymiä ajatellen. Järven länsipuolen hienorakeisia maita (hiesu, savi) ei suositella rakennettaviksi. Sen sijaan alueen maisema-arvot puoltavat sen kehittämistä Kirppuvuoren ja keskustan välisenä viheryhteytenä, osana ehdotettua Suojärven kiertävää virkistysreittiä. Kirppuvuoren laki, jyrkänteet sekä kivikkoisimmat paikat on luontevaa jättää rakentamisen ulkopuolelle. Huipulla olisi oivallinen paikka näköalatornille. Toisaalta myös pelkkä puuston harveneminen alarinteillä rakentamisen myötä saattaa parantaa järvinäkymiä selänteen laelta.

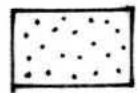
1. *Kivikkoinen mäki.* Säätetään osana virkistysaluetta.
2. *Niemi.* Peltoalue suositellaan pidettäväksi avoimena maisemapellon tapaan. Alueelle voidaan johtaa polkuja ja rantapuustoa varovasti avata järvinäkymille.
3. *Peltoaukea.* Aluetta voidaan kehittää esim. urheilu- ja virkistysalueena.

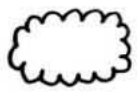
Rakentamiseen soveltuva alue.

Alue, jolle ei suositella rakentamista.

Erityisiä maisema- tai virkistysarvoja sisältävä alue.

Säilytettävä metsäinen selänne tai lakialue.

Tärkeä näkymä.

Arvokas rakennus tai rakennuskokonaisuus.

Suosittelu viheryhteys; oleva - kehitettävä

Tarkastelualan raja.

Tarkastelualue rajautuu kaakossa Valtran tehtaan pysäköintialueeseen.

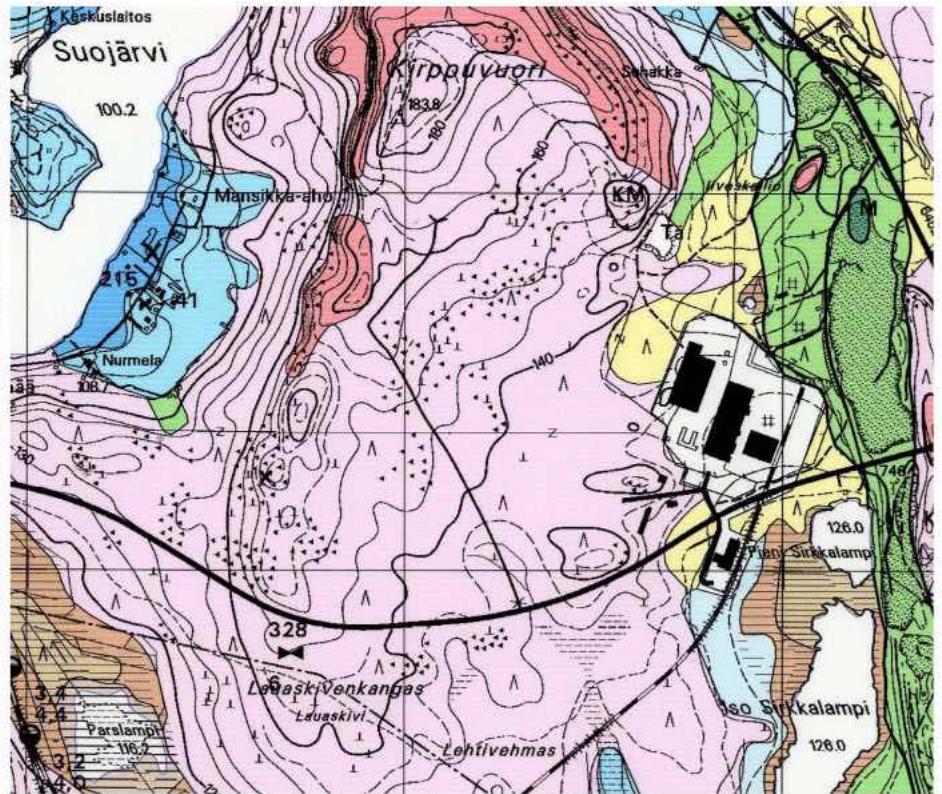
Tehtasalueen raja-aita ja sähkölinjat tarkastelualueen itäpuolella.

Alueen metsäkuviot vaihtelevat täysikasvuisesta kuusikosta avohakkuuseen.

Helppokulkuisessa kangasmetsässä risteilee muutamia polkuja. Alueen reunoilla on myös järeämpää männikköä.

Maaperäkartta 1:20 000. Vaaleanpunainen alue on hiekkamoreenia (Mr), punainen kalliota, jonka päällä on alle 1,0 m:n maakerros (Ka) ja keltainen karkeaa hietaa (Ht).

Sijainti kaupunkirakenteessa. Alue sijaitsee Suolahden keskustasta noin 3 km kaakkoon Suonenjoentien (kantatie 69) pohjoispuolella. Itäpuolella on Valtra Oy:n traktoritehdas, pohjoisessa Kirppuvuori ja metsäisen selänteen takana lännessä Mansikka-ahon maalaismainen asuinalue rantapeltineen. Itse tarkastelualue on rakentamaton.

Maisemarakenne ja maisemakuva. Alue on loivasti kaakkoon laskevaa paikoin kivikkoista moreeniselännettä. Kuvahkon kangasmetsän puusto on pääosin täysikasvuista, osittain paljaaksi hakattua. Metsää halkovat sähkölinjat ja tehtaan aita varten avatut käytävät, metsätie ja muutamat polut.

Rakennettavuussuositus. Alue soveltuu hyvin rakentamiseen. Paikalle on suunniteltu tehdas laajennusta, mikä onkin sopiva käyttötarkoitus; ajoittaisen maalinhaju- ja meluhaittojen vuoksi alue ei sovellu esimerkiksi asumiseen. Uusien rakenteiden maisemaan sovittamiseksi suositellaan muutaman puustoisien mäennyppylän säästämistä sekä suoja puuston jättämistä Suonenjoentien suuntaan.